I VALUE SPORT

IZOBRAŽEVANJE IN VZGOJA OTROK V SKLADU Z VREDNOTAMI

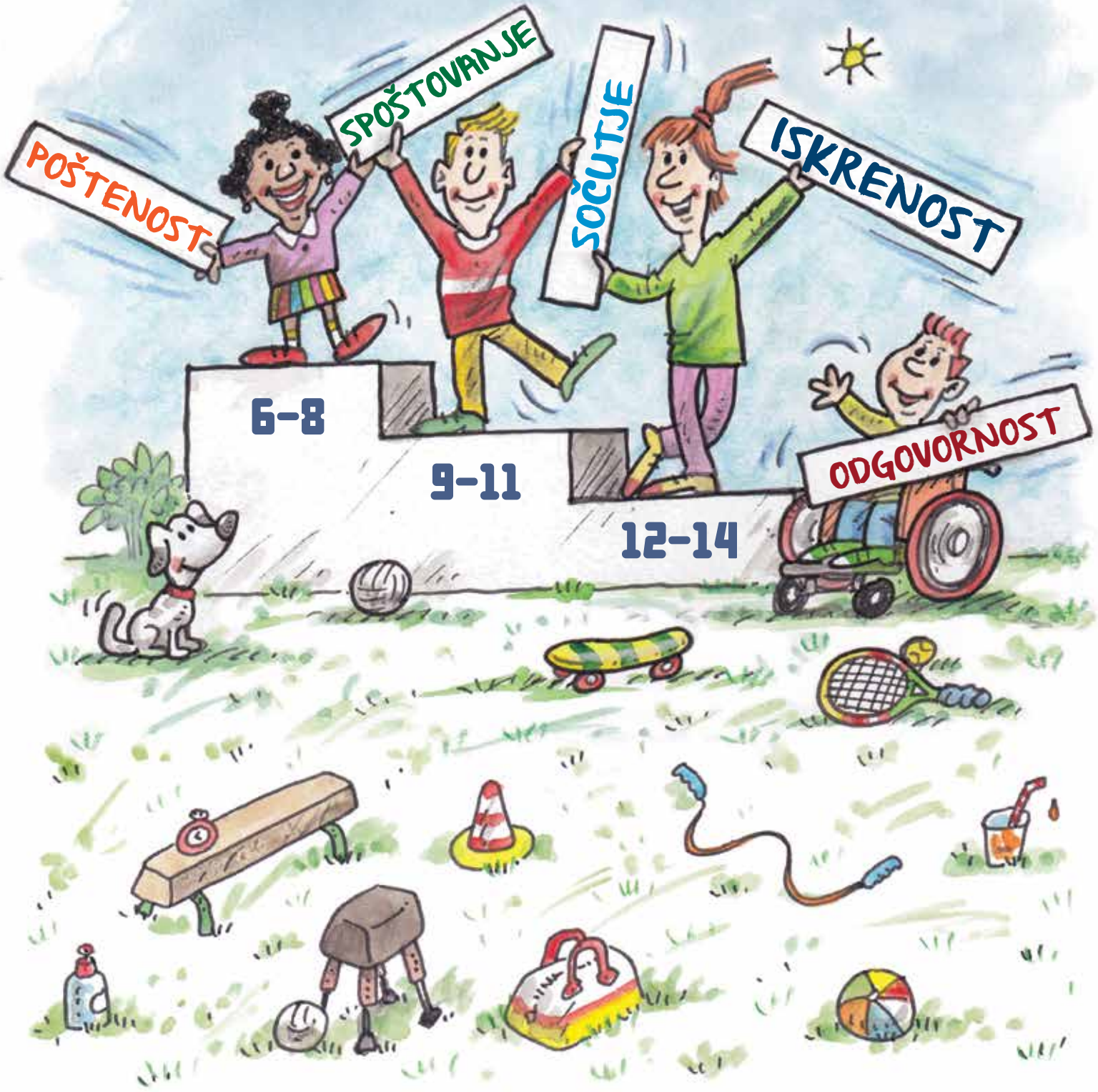

I VALUE SPORT

IZOBRAŽEVANJE IN VZGOJA OTROK V SKLADU Z VREDNOTAMI

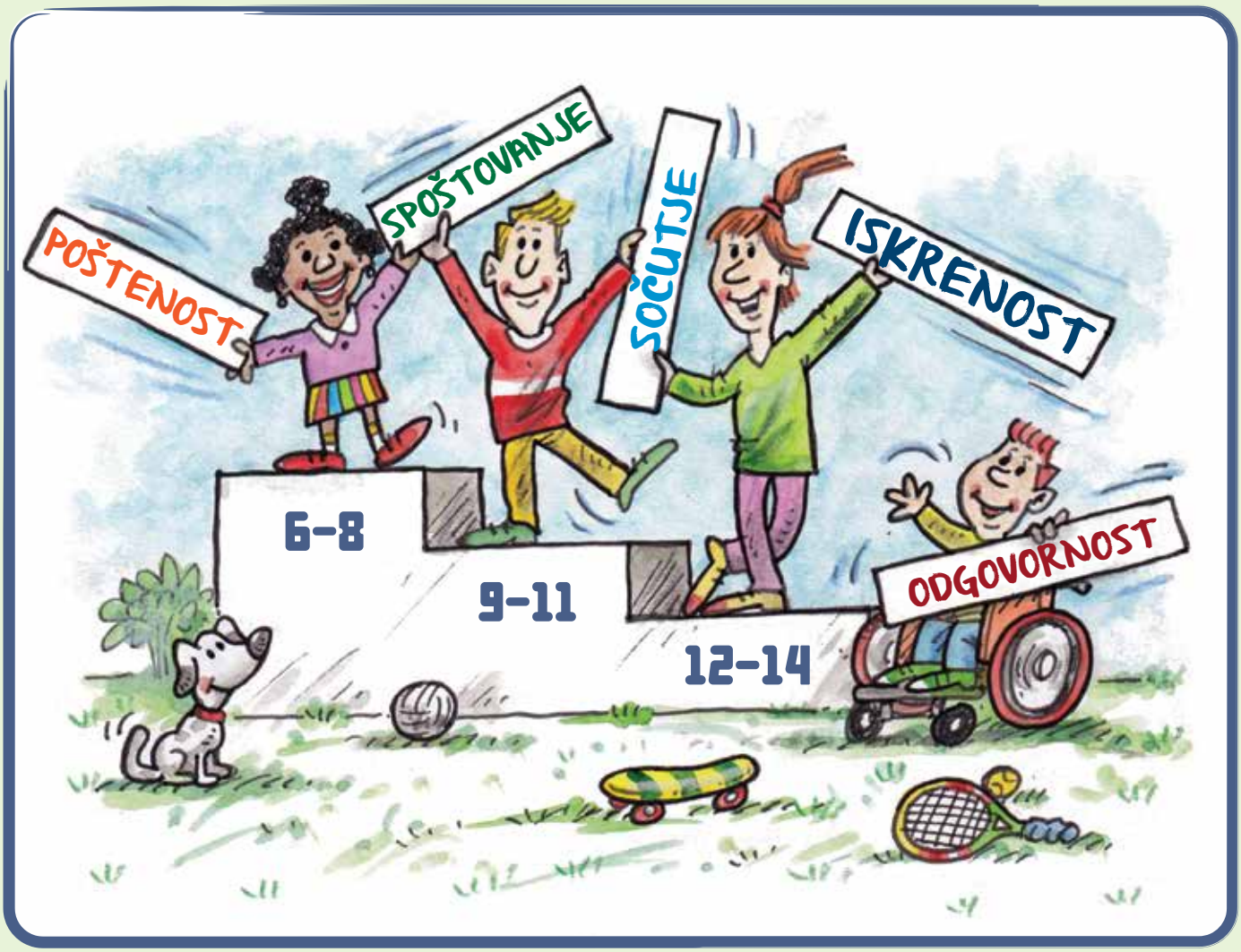

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

I VALUE SPORT – Izobraževanje in vzgoja otrok v skladu z vrednotami

Avtorji:
Nina Makuc, Marija Andjelković, Gabriela Andrieasu, Nenad Dikić, Elisa Engels, Alex Gheondea, Andrei Valeriu Micle, David Senft, Charles Thomas, Janko Dvoršak

Založba: Slovenska antidoping organizacija

Oblikovanje: Neža Tomori Kontrec

Ilustracije: Marko Kočevar

Lektoriranje: AMIDAS d.o.o.

Recenzija: Tanja Kajtna

Tisk: Tiskarna ŽNIDARIČ

Leto izida: 2022

Naklada: 50

Sofinancirano s strani Erasmus+ programa Evropske Unije

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.013:17
796-053.2

I value sport : izobraževanje in vzgoja otrok v skladu z vrednotami / [avtorji Nina Makuc ... [et al.] ; ilustracije Marko Kočevar]. - Ljubljana : Slovenska antidoping organizacija, 2022

ISBN 978-961-95153-7-2
COBISS.SI-ID 121581315

VSEBINA UČNEGA GRADIVA

I–XII Navodila za učitelje

Učne priprave

1–41 Starostna skupina od 6 do 8 let

42–84 Starostna skupina od 9 do 11 let

85–114 Starostna skupina od 12 do 14 let

115 Informacije o projektu I Value

I VALUE SPORT

NAVODILA ZA UČITELJE

Učno gradivo I VALUE SPORT pomaga učiteljem v šolah pri izobraževanju v skladu z vrednotami. Zavedamo se, da imajo učitelji številne obveznosti, zato so gradiva pripravljena na način, ki omogoča preprosto izvedbo. Pri pripravi gradiv, ki pomagajo pri razvoju vrednot, smo izhajali iz športa, vendar so primerna za vse učence, ne le tiste, ki se ukvarjajo z njim.

Učno gradivo vključuje podrobne učne priprave za učitelje ter različne dejavnosti in naloge za učence. Vključuje tudi predloge, kako se lahko nekatere aktivnosti in naloge izvedejo v primeru šolanja na daljavo. Učne priprave se lahko uporabijo pri različnih predmetih.

I. VREDNOTE V ŠPORTU

Na splošno so vrednote vodilno načelo v življenju posameznika ali skupine (Schwartz, 1992). Torej, ko razmišljamo o lastnih vrednotah, razmišljamo o tem, kaj nam je v življenju pomembno (Schwartz, 2012). Lastnosti vseh vrednot so (po Schwartz, 2012):

1. Vrednote so prepričanja, ki so neločljivo povezana s tem, kako se počutimo, in se torej prepletajo z občutki (npr. če je za nekatere ljudi pravičnost pomembna vrednota, so popolnoma obupani, ko je ne morejo zaščititi).

2. Vrednote se nanašajo na želene cilje, ki motivirajo dejanje. Ljudje, za katere so socialni red, pravičnost in ustrežljivost pomembne vrednote, so motivirani, da stremijo k tem ciljem.

3. Vrednote presegajo specifična dejanja in situacije. Poštenost je na primer lahko pomembna v šoli, doma, na športnem igrišču, pri druženju s prijatelji ali neznanci. Ta značilnost razlikuje vrednote od norm in stališč, ki se običajno nanašajo na specifična dejanja, predmete ali situacije.

4. Vrednote predstavljajo standarde ali merila. Vodijo izbiro ali vrednotenje dejanj, politik, ljudi in dogodkov. Ljudje v skladu z lastnimi vrednotami in glede na možne posledice odločajo, kaj je dobro ali slabo, upravičeno ali nelegitimno, vredno narediti oziroma čemu se je bolje izogniti. Vendar pa je učinek vrednot pri vsakodnevnem odločanju redko zavesten. Vrednote vstopijo v zavedanje, ko imajo dejanja ali sodbe, o katerih oseba razmišlja, nasprotujoče si posledice glede na vrednote, ki jih ta oseba ceni.

5. Vrednote so razvrščene po pomembnosti. Vrednote ljudi tvorijo urejen sistem prioritet, ki jih označuje kot posameznike. Ali pripisujejo večji pomen poštenosti ali vključenosti? Tudi ta hierarhična značilnost razlikuje vrednote od norm in stališč.

6. Relativni pomen več vrednot usmerja dejanja. Obiskovanje cerkve bi lahko na primer izražalo in spodbujalo tradicijo in skladnost na račun hedonizma in stimulacije. Kompromis med relevantnimi, konkurenčnimi vrednotami usmerja stališča in vedenja (Schwartz, 1992, 1996). Vrednote vplivajo na dejanja, ko so pomembne za kontekst in za posameznika.

Vrednote so torej bistvenega pomena pri oblikovanju otrokovega vedenja, tako v sedanjosti kot v prihodnosti. Na podlagi znanstvenega pregleda literature, ki je bila začetni korak pri pripravi tega gradiva, je bilo opredeljenih pet osebnostnih vrednot, ki jih poznajo v različnih kulturah in so vključene v to učno gradivo.

POŠTENOST

Poštenost izraža pomembnost, da imajo vsi enake možnosti, da se ukvarjajo z določeno dejavnostjo in jim v njej uspe brez nepoštene prednosti. Poštenost pomeni tudi, da ni ne ena ne druga stran favorizirana.

SPOŠTOVANJE

Spoštovanje pomeni, da z drugimi ravnamo tako, kot bi si sami želeli, da oni ravnajo z nami. To se kaže v vljudnosti in prijaznosti ter strpnosti do drugačnih pogledov, kultur in prepričanj.

SOČUTJE

Sočutje pomeni, da nas skrbi za čustva drugih, njihovo dobro počutje in blaginjo. Odraža podporo, pomoč in razumevanje drugih, zlasti takrat, ko nas potrebujejo.

ISKRENOST

Iskrenost odraža resnicoljubnost do drugih in sebe ter da nam drugi lahko zaupajo. V življenju in športu to pomeni, da ne zavajamo, krademo, goljufamo ali lažemo ter da delimo svoje misli in poglede po svojih najboljših močeh na resničen, pošten in spoštljiv način.

ODGOVORNOST

Odgovornost pomeni skrb za druge, svojo okolico in zase. Biti odgovoren pomeni, da delaš stvari, ki se od tebe pričakujejo, in da sprejmeš posledice svojih dejanj.

2. KAKO UPORABLJATI UČNO GRADIVO

Plakat Pot vrednot

Plakat Pot vrednot je zemljevid celotnega programa in prikazuje, v kakšnem vrstnem redu naj se izvajajo učne ure. Učencem v vašem razredu tudi omogoča, da poimenujejo oba glavna junaka. Pritrdite ga na steno v učilnici in prosite učence, da poimenujejo oba lika. Izbrani imeni napišite na plakat.

Učne priprave

Učno gradivo je zasnovano kot zbirka učnih priprav z dodatnimi dejavnostmi in/ali drugimi gradivi za otroke (glejte poglavje 3 – Oblika učnih priprav). Na splošno je učno gradivo razdeljeno v tri starostne skupine: od 6 do 8 let, od 9 do 11 let in od 12 do 14 let. Če se vam zdi primerno, lahko dejavnosti izvedete tudi v drugih starostnih kategorijah. Za vsako starostno skupino so pripravljene učne priprave za vseh pet vrednot, na voljo pa sta osnovna in višja stopnja. Obseg učne priprave za vsako vrednoto je ena šolska ura (45 minut) – za približno 40 minut dejavnosti + 5 minut za oceno pridobljenega znanja (glejte poglavje 6 – Ocena pridobljenega znanja). Za vsako dejavnost v učni pripravi je predviden določen čas. Ker lahko ta variira glede na število učencev v razredu, vam svetujemo, da če imate na voljo več časa, izberete dodatno aktivnost znotraj iste vrednote.

Podan je vrstni red vrednot (učnih priprav), učitelji pa se lahko sami odločite, ali boste izvedli tudi višjo stopnjo ali ne. Ko z učenci predelate vse učne ure za izbrano starostno skupino na osnovni ravni, jih lahko nagradite z diplomo za osnovno stopnjo. Če se odločite izvesti tudi višjo stopnjo, učenci prejmejo še diplomo za višjo stopnjo.

Primer: Poučujete 2. razred, kar pomeni, da vaši učenci spadajo v starostno skupino od 6 do 8 let. Posvetujete se z njihovo učiteljico iz 1. razreda (če to niste bili vi), ali so izvedli program v 1. razredu ali ne.

Če je odgovor NE, izberete učno gradivo za starostno skupino od 6 do 8 let, osnovno stopnjo. Začnete z gradivi za pravičnost, ki ji sledijo spoštovanje, sočutje, iskrenost in odgovornost. Ko z učenci predelate učna gradiva za vse vrednote, jih lahko nagradite z diplomo za osnovno stopnjo. Nato se odločite, ali boste predelali tudi višjo stopnjo ali pa jo boste načrtovali za prihodnje šolsko leto.

Če je odgovor DA, izberete učno gradivo za starostno skupino od 6 do 8 let, višjo stopnjo. Začnete z gradivi za višjo stopnjo za pravičnost, ki ji sledijo spoštovanje, sočutje, iskrenost in odgovornost. Ko z učenci predelate učna gradiva za vse vrednote, jih lahko nagradite z diplomo za višjo stopnjo. Če so učenci že opravili osnovno in višjo stopnjo, lahko spet izvedete nekatere dejavnosti in s tem utrdite znanje posamezne vrednote.

3. OBLIKA UČNIH PRIPRAV

1 ISKRENOST

2 Iskrenost odraža resnicoljubnost do drugih in sebe ter da nam drugi lahko zaupajo. V življenju in športu to pomeni, da ne zavajamo, krademo, goljufamo ali lažemo ter da delimo svoje misli in poglede po svojih najboljših močeh na resničen, pošten in spoštljiv način.

3 6-8 LET - VIŠJA STOPNJA

4 ISKRENOST V VSAKODNEVNEM ŽIVLJENJU

5
- Naučiti učence, kako biti iskren pri vsakodnevnih dejavnostih

6
Učenci bodo:
- spoznali vrednote v športu in prepoznali pozitivne vrednote
- spoznali pomen iskrenosti v športu in življenju
- si zapomnili, da ima neiskrenost lahko posledice (oziroma zakaj je iskrenost pomembna)

7
- Običajne šolske potrebščine
- Karton
- Škarje
- Vrv
- Luknjač
- Flomaster
- Iskrene trditve (priloga)

8

1. Ime vrednote
2. Definicija vrednote
3. Starostna skupina in stopnja – obstajajo tri starostne skupine (od 6 do 8 let, od 9 do 11 let, od 12 do 14 let) in dve stopnji (osnovna in višja)
4. Naslov učne priprave (učnega gradiva)
5. Namen učne priprave in dejavnosti
6. Cilj učne priprave
7. Potrebna oprema/materiali – vse, kar potrebujete za izvedbo aktivnosti, priloge najdete na koncu vsake učne priprave
8. Pot vrednot – na kateri stopnji se izbrano gradivo uporablja

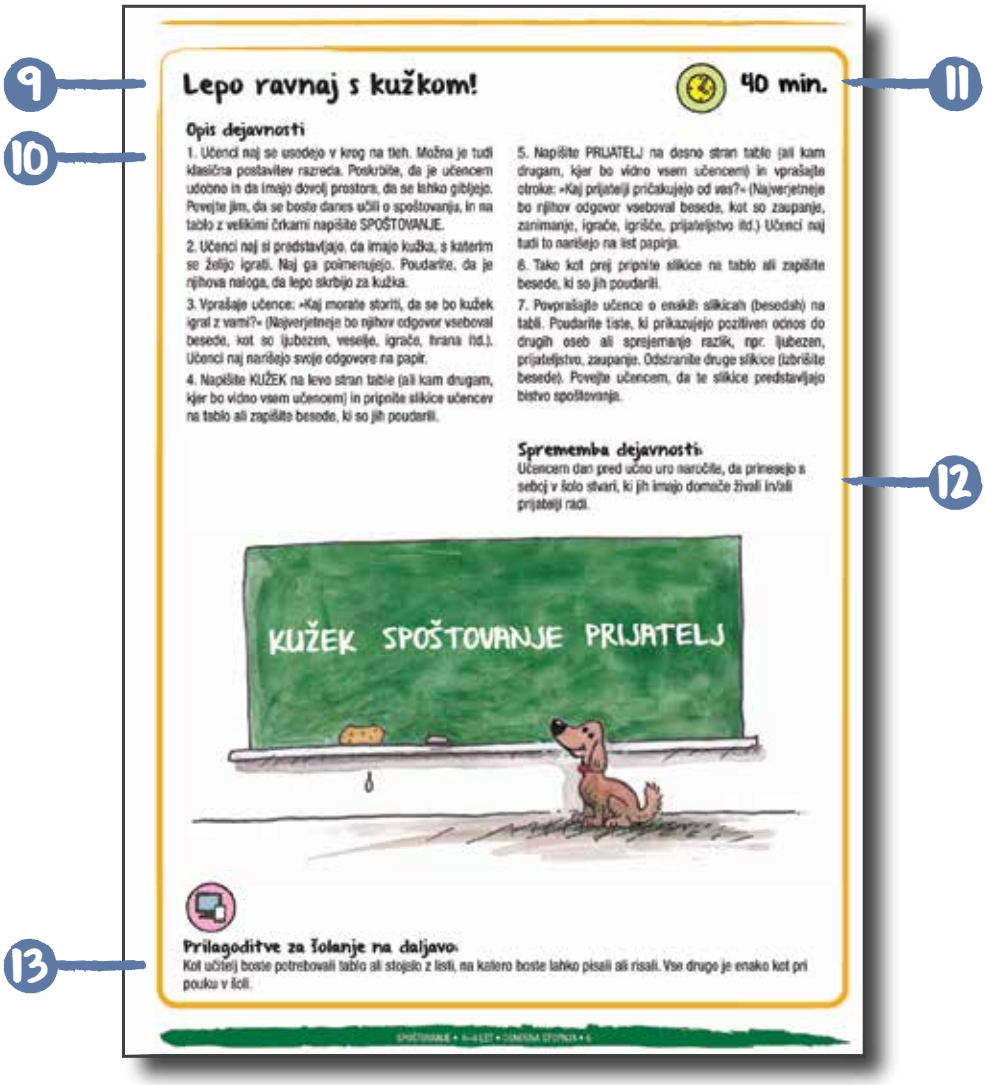

Lepo ravnaj s kužkom!

40 min.

Opis dejavnosti

1. Učenci naj se usedejo v krog na tleh. Možna je tudi klasična postavitev razreda. Poskrbite, da je učencem udobno in da imajo dovolj prostora, da se lahko gibljejo. Povejte jim, da se boste danes učili o spoštovanju, in na tablo z velikimi črkami napišite SPOŠTOVANJE.

2. Učenci naj si predstavljajo, da imajo kužka, s katerim se želijo igrati. Naj ga poimenujejo. Poudarite, da je njihova naloga, da lepo skrbijo za kužka.

3. Vprašaje učence: »Kaj morate storiti, da se bo kužek igral z vami?« (Najverjetneje bo njihov odgovor vseboval besede, kot so ljubezen, veselje, igrače, hrana itd.). Učenci naj narišejo svoje odgovore na papir.

4. Napišite KUŽEK na levo stran table (ali kam drugam, kjer bo vidno vsem učencem) in pripnite slikice učencev na tablo ali zapišite besede, ki so jih poudarili.

5. Napišite PRIJATELJ na desno stran table (ali kam drugam, kjer bo vidno vsem učencem) in vprašajte otroke: »Kaj prijateljі pričakujejo od vas?« (Najverjetneje bo njihov odgovor vseboval besede, kot so zaupanje, zanimanje, igrače, igrišče, prijateljstvo itd.) Učenci naj tudi to narišejo na list papirja.

6. Tako kot prej pripnite slikice na tablo ali zapišite besede, ki so jih poudarili.

7. Povprašajte učence o enakih slikicah (besedah) na tabli. Poudarite tiste, ki prikazujejo pozitiven odnos do drugih oseb ali sprejemanje razlik, npr. ljubezen, prijateljstvo, zaupanje. Odstranite druge slikice (izbrišite besede). Povejte učencem, da te slikice predstavljajo bistvo spoštovanja.

Sprememba dejavnosti:

Učencem dan pred učno uro naročite, da prinesejo s seboj v šolo stvari, ki jih imajo domače živali in/ali prijatelji radi.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Kot učitelj boste potrebovali tablo ali stojalo z listi, na katero boste lahko pisali ali risali. Vse drugo je enako kot pri pouku v šoli.

9. Naslov dejavnosti
10. Podrobna navodila za izvedbo dejavnosti
11. Okviren čas, potreben za izvedbo posamezne dejavnosti
12. Sprememba dejavnosti – kako lahko prilagodite/spremenite aktivnost
13. Prilagoditve za šolanje na daljavo – kako lahko prilagodite dejavnosti v primeru šolanja na daljavo (po spletu)

PRILOGA: SOČUTJE - 9-11 LET
OSNOVNA STOPNJA - Pismo sočutja

14

Sočustvujem z

(pomembna oseba iz športa).

Brez te osebe, ki dela

(vrsta dela, ki ga ta oseba opravlja, da vse v športu poteka gladko),

bi bilo

(posledice, če te osebe ne bi bilo).

14. VIZUALNI VODNIK ZA PRILOGE:

Natisnite ali skopirajte prilogo – število kopij je odvisno od števila učencev oziroma skupin.

Izrežite ali naj učenci sami izrežejo kartice iz priloge.

Pokažite prilogo učencem.

Vzemite karte iz ovojnice/mape.

Razdelite gradiva učencem.

Če menite, da ne potrebujete predlog iz priloge, ker lahko učenci sami stvari zapišejo v zvezek ali se vam zdijo primeri prelahki oziroma imate drugo idejo, se lahko odločite, da jih ne uporabite.

4. VLOGA UČITELJA

Vloga učitelja je, da:

- izbere in prilagodi gradiva na način, ki bo ustrezal učencem, ki jih poučuje,
- pojasni definicijo vsake vrednote na način, da jo učenci razumejo in si jo zapomnijo,
- pripravi vso potrebno opremo in gradiva za izvedbo določene naloge oziroma dejavnosti in jih po potrebi razdeli učencem,
- razloži nalogo ali dejavnost učencem na način, da jo bodo razumeli. Razlaga, usmerja in nadzoruje naloge in aktivnosti,
- spodbuja učence k razpravi s pomočjo predlaganih vprašanj in moderira odgovore učencev. Vedno lahko dodate primere iz situacij v vašem razredu,
- opazuje učence med nalogami in dejavnostmi, jih spodbuja, da se potrudijo, in jim pomaga, če je to potrebno,
- motivira učence za sodelovanje v dejavnostih in da v razpravah delijo svoje mnenje,
- v primeru, da je čas omejen ali predlagane dejavnosti trajajo predolgo, izbere, katere aktivnosti bodo predelali (če jih je na voljo več), ali izbrana gradiva obravnava na dodatni šolski uri,
- oceni pridobljeno znanje učencev (glejte stran XI teh navodil).

5. VLOGA UČENCEV

Vloga učencev je, da:

- sledijo navodilom za izvajanje nalog oziroma dejavnosti in sodelujejo v razpravah,
- razmislijo o lastnih občutkih in jih izrazijo,
- prepoznajo različne situacije, povezane z nalogami ali dejavnostmi,
- poskušajo razumeti in si zapomniti definicijo vsake vrednote,
- uporabijo, kar so se naučili v vsakodnevnem življenju.

6. OCENA PRIDOBLJENEGA ZNANJA

Ob zaključku vsake šolske ure naj bo zadnjih pet minut namenjenih oceni pridobljenega znanja.

Za starostno skupino od 6 do 8 let:

- učenci naj obrazložijo pomen posamezne vrednote,
- učenci naj narišejo sliko, povezano z določeno vrednoto,
- učence spodbudite, da so bolj pozorni na čustva drugih ljudi,
- s pomočjo različnih situacij iz posameznih učnih ur učence spodbudite, da razmislijo o teh situacijah, in se o njih skupaj pogovorite.

Za starostno skupino od 9 do 11 let:

- učence vprašajte, kaj mislijo/verjamejo, da določena vrednota predstavlja,
- učence motivirajte, da razmislijo o obnašanju v skladu z vrednotami v vsakodnevnem življenju in v športu ter da tudi izkažejo tako vedenje,
- učence spodbudite, da pomagajo ljudem v stiski in so prijazni drug do drugega,
- z učenci se pogovorite, ali je goljufanje, kadar jih nihče ne gleda ali kadar ni zaradi tega nihče prizadet, sprejemljivo ali ne.

Za starostno skupino od 12 do 14 let:

- učence prosite, da prepoznajo situacije, ko se kdo obnaša oziroma se ne obnaša v skladu z določeno vrednoto,
- učence vprašajte, za katere bistvene stvari iz učnih ur menijo, da bodo pomembne čez tri leta,
- skupaj z učenci povzemite, zakaj so pravila pomembna in kakšne so posledice kršenja pravil.

5 min.

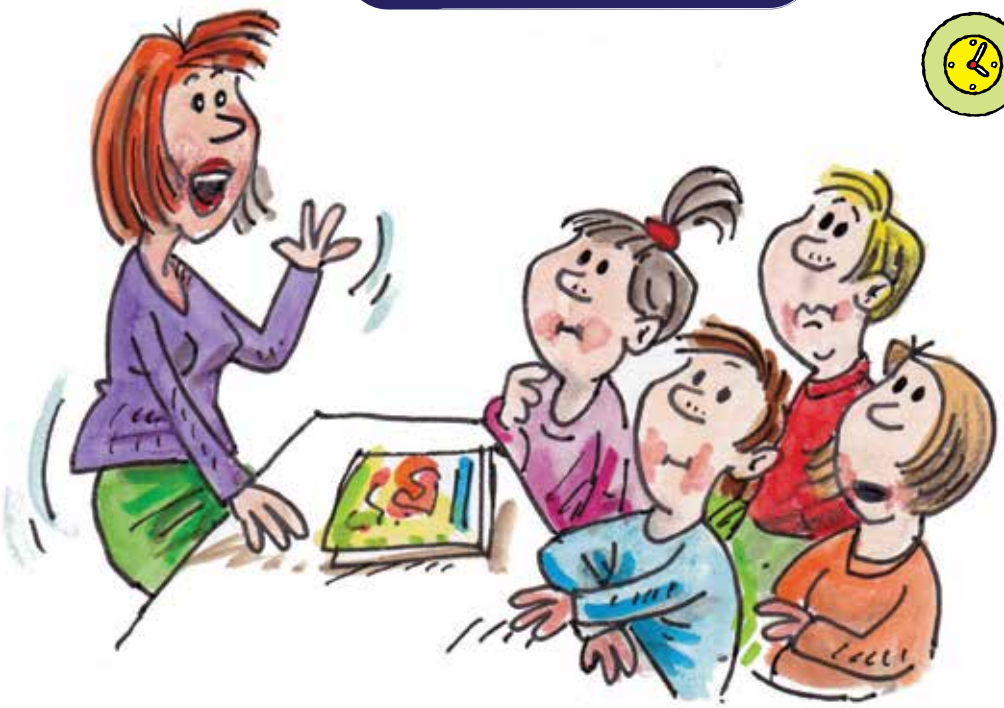

Opomba:

Zaradi praktičnosti je v besedilu uporabljen samo moški spol in velja popolnoma enakovredno tudi za ženski spol.

7. ZAPISKI

I VALUE SPORT

IZOBRAŽEVANJE IN VZGOJA OTROK V SKLADU Z VREDNOTAMI

STAROSTNA SKUPINA 6 DO 8 LET

POŠTENOST

Poštenost izraža pomembnost, da imajo vsi enake možnosti, da se ukvarjajo z določeno dejavnostjo in jim v njej uspe brez nepoštene prednosti. Poštenost pomeni tudi, da ni ne ena ne druga stran favorizirana.

6–8 LET – OSNOVNA STOPNJA

KAJ JE POŠTENOST?

- Učencem predstaviti poštenost (fair play)

Učenci bodo:
- spoznali definicijo poštenosti (primerno njihovi starosti) in fair playa
- se zavedali pomembnosti spoštovanja v športu in življenju
- znali prepoznati in si zapomnili obnašanje, ki predstavlja (ne)poštenost

- Običajne šolske potrebščine
- Kartice poštenost (priloga)

Ali je pošteno?

20 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem razdelite kartice poštenost (priloga), na katerih je slika določenega dejanja in opis z besedami.

2. Ko učenci pregledajo kartice, jih vprašajte, ali se jim dejanja zdijo poštena ali ne.

3. Učencem povejte kratko definicijo poštenosti, ki je zapisana na prejšnji strani pod naslovom. Definicijo lahko razdelite v krajše stavke, da jo bodo lažje razumeli.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
Prilagoditve za šolanje na daljavo niso potrebne, kartice delite na ekranu.

Poštene roke

20 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem povejte, da boste prebrali različne trditve, oni pa naj glede na to, kaj menijo o trditvi, dvignejo obe roki, če menijo, da trditev predstavlja fair play, ali prekrižajo roke, da oblikujejo X, če trditev ni poštena.

2. Učencem preberite trditve in jim vsakič pustite dovolj časa, da o njih razmislijo in pokažejo primeren gib. Ob pravilni reakciji jih pohvalite.

- Manjši otrok lahko na tekmi starta prej kot drugi.
- Igralec nikoli ne dobi žoge.
- En otrok dobi večji kos torte kot drugi.
- Drugemu pomagaš po tem, ko si ga nevede spotaknil.
- Učencu, ki ni iz tvoje skupine/razreda, ne pustiš, da se pridruži igri.
- Svojim sotekmovalcem/sošolcem govoriš, da je v redu, če malo goljufajo za zmago.
- Igraš po pravilih.

3. Učencem dajte dodatne primere iz vsakodnevnega življenja ali situacije, ki se je zgodila v vašem razredu.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
Za šolanje na daljavo prilagoditve niso potrebne.

PRILOGA: POŠTENOST – 6–8 LET
OSNOVNA STOPNJA – Ali je pošteno?

UČENEC VZAME DVA SVINČNIKA NAMESTO ENEGA.

UČENEC PREHITEVA VRSTO MED ŠOLSKIM KOSILOM.

UČENEC VEDNO ŽELI BITI PRVI.

PRILOGA: POŠTENOST - 6-8 LET
OSNOVNA STOPNJA - Ali je pošteno?

UČENKA JE V SVOJO NOGOMETNO EKIPO IZBRALA LE DEKLETA.

UČENEC POMAGA UČENKI, DA VSTANE PO PADCU.

UČENKA ČESTITA UČENCU IZ DRUGE EKIPE PO TEKMI.

SPOŠTOVANJE

Spoštovanje pomeni, da z drugimi ravnamo tako, kot bi si sami želeli, da oni ravnajo z nami. To se kaže v vljudnosti in prijaznosti ter strpnosti do drugačnih pogledov, kultur in prepričanj.

6-8 LET - OSNOVNA STOPNJA

LEPO RAVNAJ S KUŽKOM!

- Spodbujati spoštovanje kot vrednoto, potrebno za igranje

Učenci bodo:
- spoznali definicijo spoštovanja (primerno njihovi starosti)
- se zavedali pomembnosti spoštovanja (v športu in življenju)
- znali prepoznati in si zapomnili obnašanje (npr. da je nekdo prijazen), ki izraža spoštovanje

- Običajne šolske potrebščine

Lepo ravnaj s kužkom!

40 min.

Opis dejavnosti

1. Učenci naj se usedejo v krog na tleh. Možna je tudi klasična postavitev razreda. Poskrbite, da je učencem udobno in da imajo dovolj prostora, da se lahko gibljejo. Povejte jim, da se boste danes učili o spoštovanju, in na tablo z velikimi črkami napišite SPOŠTOVANJE.

2. Učenci naj si predstavljajo, da imajo kužka, s katerim se želijo igrati. Naj ga poimenujejo. Poudarite, da je njihova naloga, da lepo skrbijo za kužka.

3. Vprašaje učence: »Kaj morate storiti, da se bo kužek igral z vami?« (Najverjetneje bo njihov odgovor vseboval besede, kot so ljubezen, veselje, igrače, hrana itd.). Učenci naj narišejo svoje odgovore na papir.

4. Napišite KUŽEK na levo stran table (ali kam drugam, kjer bo vidno vsem učencem) in pripnite slikice učencev na tablo ali zapišite besede, ki so jih poudarili.

5. Napišite PRIJATELJ na desno stran table (ali kam drugam, kjer bo vidno vsem učencem) in vprašajte otroke: »Kaj prijatelji pričakujejo od vas?« (Najverjetneje bo njihov odgovor vseboval besede, kot so zaupanje, zanimanje, igrače, igrišče, prijateljstvo itd.) Učenci naj tudi to narišejo na list papirja.

6. Tako kot prej pripnite slikice na tablo ali zapišite besede, ki so jih poudarili.

7. Povprašajte učence o enakih slikicah (besedah) na tabli. Poudarite tiste, ki prikazujejo pozitiven odnos do drugih oseb ali sprejemanje razlik, npr. ljubezen, prijateljstvo, zaupanje. Odstranite druge slikice (izbrišite besede). Povejte učencem, da te slikice predstavljajo bistvo spoštovanja.

Sprememba dejavnosti:

Učencem dan pred učno uro naročite, da prinesejo s seboj v šolo stvari, ki jih imajo domače živali in/ali prijatelji radi.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Kot učitelj boste potrebovali tablo ali stojalo z listi, na katero boste lahko pisali ali risali. Vse drugo je enako kot pri pouku v šoli.

SOČUTJE

Sočutje pomeni, da nas skrbi za čustva drugih, njihovo dobro počutje in blaginjo. Odraža podporo, pomoč in razumevanje drugih, zlasti takrat, ko nas potrebujejo.

6-8 LET - OSNOVNA STOPNJA

OSNOVE SOČUTJA

- Učencem predstaviti vrednoto sočutje na splošno in v športu, da bodo sposobni prepoznati čustva

Učenci bodo:
- spoznali definicijo sočutja in razumeli, zakaj je pomembna vrednota
- prepoznali načine, kako ljudje izražajo čustva
- prepoznali primere, kdaj in kako lahko pokažejo sočutje (npr. ko kdo potrebuje podporo ali pomoč)

- Običajne šolske potrebščine
- Slike dejanj sočutja (priloga)
- Slike različnih čustev (priloga)
- Video predvajalnik in zaslon

Predstavitev sočutja

10 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem pokažite slike dejanj sočutja (priloga) in jih vprašajte, kaj vidijo na njih, kaj se dogaja. Nato jim razložite, da so to dejanja sočutja.
2. Učence vprašajte, kaj mislijo, da pomeni sočutje, ali na kaj se spomnijo ob besedi sočutje in kako bi to opisali s svojimi besedami. Stavke zapišite na tablo. Ko upoštevate vse odgovore, učencem podajte kratko definicijo vrednote sočutje, ki je zapisana na prejšnji strani pod naslovom. Glede na raven razumevanja učencev lahko definicijo razdelite na več delov, stavek po stavek, dokler ne bodo razumeli vsaj osnovnega pomena vrednote.
3. Primerjajte definicijo z različnimi odgovori učencev in poskusite poiskati tiste, ki gredo v isto smer, in tiste, ki so nasprotne.

Sprememba dejavnosti:

Vi ali učenci odigrate scene, prikazane na slikah, ter nadaljujete vprašanja in razpravo.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Pri šolanju na daljavo slike (priloga) delite na ekranu.

Predstavitev čustev

15 min.

Opis dejavnosti

1. Učenci naj podajo primere, kdaj so jezni, žalostni, razočarani, in pojasnilo, kako bi se počutili, ko bi videli osebo, ki izraža taka čustva.
2. Za vsakega učenca natisnite/skopirajte komplet slik čustev (priloga) in jim podajte spodaj zapisane situacije. Ob vsakem primeru naj učenci dvignejo sliko emojija, ki označuje, kako bi se počutili v omenjeni situaciji.

Primeri:

- Nekdo te porine, da padeš.
- Nekdo ti da kompliment, ti reče, da si prijazen.
- Spotakneš se in padeš ter se poškoduješ.
- Ješ svojo najljubšo jed.
- Vključite nekaj primerov, ki so se zgodili v vašem razredu.

Sprememba dejavnosti:

Namesto emojijev pokažite učencem slike ljudi ali znanih risanih junakov (npr. Mikija Miško, ki se smeji, Pujso Pepo, ki joka itd.).

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Pri šolanju na daljavo slike (priloga) delite na ekranu.

Primeri sočutja v športu

15 min.

Opis dejavnosti

1. Predvajajte učencem enega ali oba predlagana videoposnetka, v katerih so primeri sočutja v različnih športnih situacijah.
2. Zaustavite videoposnetek, kot je predlagano (po tem, ko ste videli prvo osebo, ki je v težavah, in preden ji je kdor koli pomagal), in vprašajte učence:
- Kako mislite, da se ta oseba počuti?
- Kaj ta oseba počne, da ste lahko prepoznali, kako se počuti?
- Če bi srečali osebo, ki se tako počuti, kako bi ji pomagali?

3. Predvajajte preostanek videoposnetka in ob koncu učence vprašajte, ali bi storili enako in kako so se počutili ob gledanju posnetka.

Video 1:
https://www.youtube.com/watch?v=l8zGjLBrWi4&ab_channel=euronews%28enfran%C3%A7ais%29
Navijača moštva, ki je izgubilo, tolaži otrok, ki je navijač zmagovalnega moštva, ter ga poskuša spraviti v dobro voljo. Zaustavite po 5 sekundah.

Video 2:
https://www.youtube.com/watch?v=liCRrheKIOI&ab_channel=JohnChambers
Tik pred ciljem vodilnemu tekaču zmanjka moči. Ko ga dohiti njegov brat, mu pomaga do cilja in ga na koncu potisne naprej, da osvoji drugo mesto. Zaustavite po 43 sekundah.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Pri šolanju na daljavo video posnetke delite na ekranu.

PRILOGA: SOČUTJE - 6-8 LET
OSNOVNA STOPNJA - Predstavitev sočutja

PRILOGA: SOČUTJE - 6-8 LET
OSNOVNA STOPNJA - Predstavitev sočutja

PRILOGA: SOČUTJE - 6-8 LET
OSNOVNA STOPNJA - Predstavitev sočutja

PRILOGA: SOČUTJE - 6-8 LET
OSNOVNA STOPNJA - Predstavitev sočutja

PRILOGA: SOČUTJE - 6-8 LET
OSNOVNA STOPNJA - Predstavitev čustev

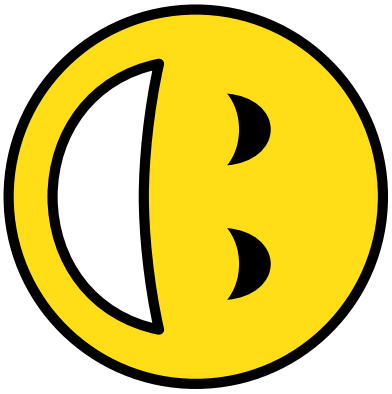

ISKRENOST

Iskrenost odraža resnicoljubnost do drugih in sebe ter da nam drugi lahko zaupajo. V življenju in športu to pomeni, da ne zavajamo, krademo, goljufamo ali lažemo ter da delimo svoje misli in poglede po svojih najboljših močeh na resničen, pošten in spoštljiv način.

6-8 LET - OSNOVNA STOPNJA

ZAKAJ JE ISKRENOST POMEMBNA?

- Naučiti učence, da se obnašajo in izražajo iskreno, pošteno in spoštljivo

Učenci bodo:
- spoznali vrednote v športu in prepoznali pozitivne vrednote
- spoznali pomen iskrenosti v športu in življenju
- si zapomnili, da ima neiskrenost lahko posledice (oziroma zakaj je iskrenost pomembna)

- Običajne šolske potrebščine
- Delovni list Resnica ali laž (priloga)
- Knjižica Gamsek Miha in prvo tekmovanje (priloga)

Resnica ali laž

15 min.

Opis dejavnosti

1. Narišite črto po sredini učilnice (ali izvajajte dejavnost v telovadnici in uporabite obstoječe črte), na eno stran napišite črko R, na drugo pa L.

2. Igrajte se igro resnica ali laž: učencem povejte nekaj, kar jim bo znano (npr. moji lasje so vijoličasti, učenci v našem razredu so višji od učencev v 9. razredu ...). Učenci se morajo postaviti na stran, ki predstavlja resnico ali laž.

3. Po nekaj vaših primerih spodbudite učence, da podajo svoje.

4. Po izvedeni dejavnosti vprašajte učence:

- Zakaj menite, da smo se igrali to igrico?
- Je kdo kdaj lagal?
- Zakaj si lagal?

5. Učencem razložite, da je resnicoljubnost pomembna in da ima lahko laganje posledice ter da lahko prizadenejo drugo osebo, če lažejo.

Sprememba dejavnosti:

Uporabite lahko dejavnost, ki je navedena pri prilagoditvah za šolanje na daljavo.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Delovni list Resnica ali laž (priloga) posredujte učencem. Učenci naj si ogledajo sliko in glede na prikazano na njej obkrožijo resnica ali laž pri podanih trditvah. Ko končajo, jim razložite, da je resnicoljubnost pomembna in da ima lahko laganje posledice ter da lahko prizadenejo drugo osebo, če lažejo.

Gamsek Miha in prvo tekmovanje

25 min.

Opis dejavnosti

1. Preberite knjižico učencem (ali jo učenci preberejo sami) (priloga).

2. Pogovorite se z učenci o knjižici – poudarite prijaznost, goljufanje, poštenost, ljubezen do športa itd.

3. Učence vprašajte:

- S katerim športom so se ukvarjali gamski?
- Katero je bilo najpomembnejše tekmovanje?
- Kaj je naredil Tomaž med tekmovanjem?
- Ali je bilo to, kar je naredil Tomaž, prav?
- Kdo je bil najhitrejši na cilju?
- Kdo je bil pravi zmagovalec tega tekmovanja?

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
Pri šolanju na daljavo prilagoditve niso potrebne.

PRILOGA: ISKRENOST - 6-8 LET
OSNOVNA STOPNJA - Gamsek Miha in prvo tekmovanje

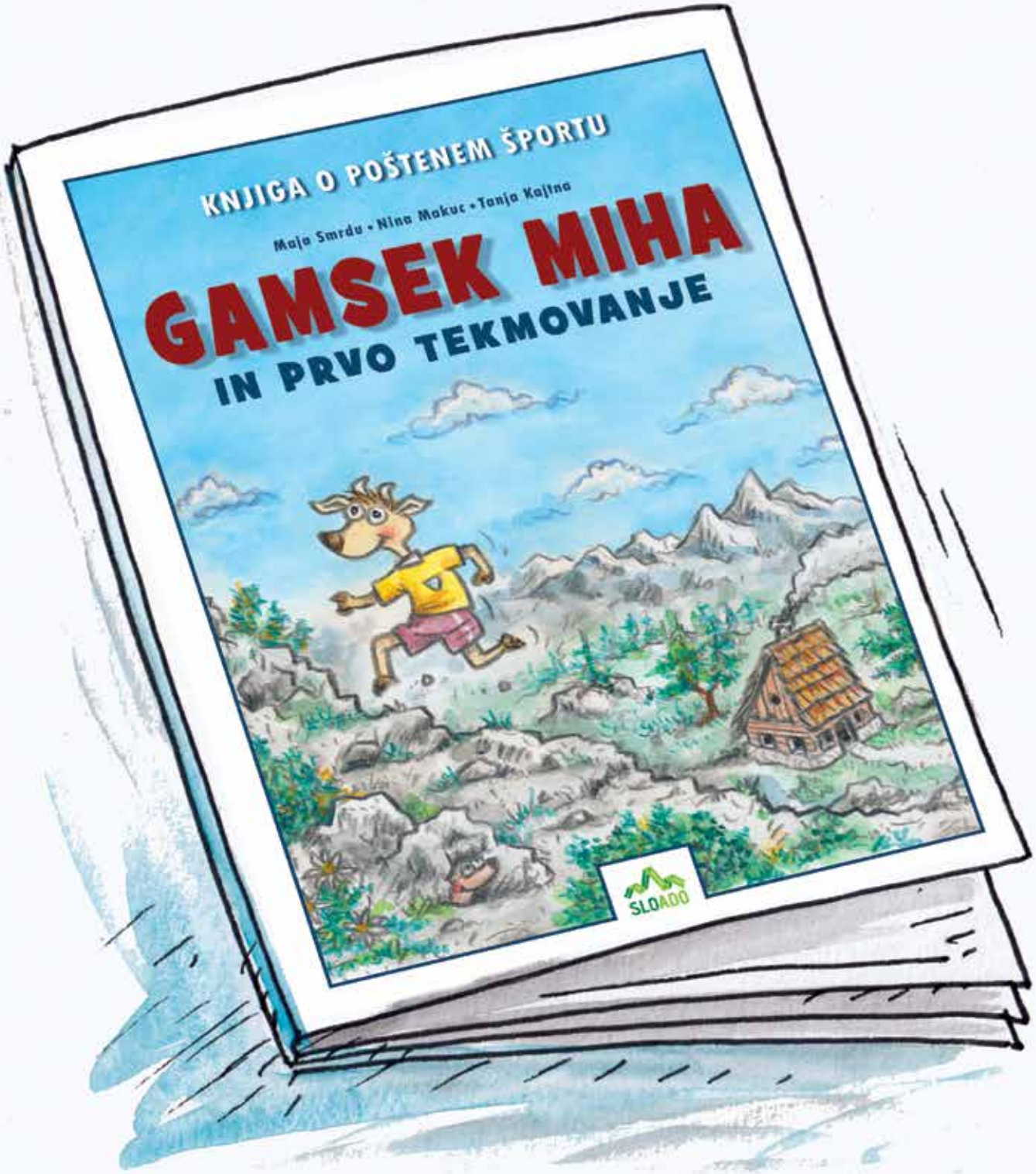

PRILOGA: ISKRENOST - 6-8 LET
OSNOVNA STOPNJA - Resnica ali laž

ŠTIRJE OTROCI IGRAJO ODBOJKO.	**RESNICA**	**LAŽ**
DEKLICA SE IGRA NA TOBOGANU.	**RESNICA**	**LAŽ**
NA SLIKI JE KUŽEK.	**RESNICA**	**LAŽ**
DEKLICA NA VOZIČKU IGRA ODBOJKO.	**RESNICA**	**LAŽ**
FANTEK JE SENDVIČ.	**RESNICA**	**LAŽ**

ODGOVORNOST

Odgovornost pomeni skrb za druge, svojo okolico in zase. Biti odgovoren pomeni, da delaš stvari, ki se od tebe pričakujejo, in da sprejmeš posledice svojih dejanj.

6-8 LET - OSNOVNA STOPNJA

OSNOVNO RAZUMEVANJE ODGOVORNOSTI

- Spodbujati odgovornost kot vrednoto, potrebno za igranje

Učenci bodo:
- s pomočjo primerov spoznali, si zapomnili in prepoznali odgovornost
- poznali definicijo odgovornosti
- se zavedali pomembnosti odgovornosti v športu in življenju
- znali prepoznati in si zapomnili pozitivne in negativne primere odgovornega obnašanja

- Igralne karte (priloga)

Samoodgovornost

40 min.

Opis dejavnosti

1. Na tablo z velikimi tiskanimi črkami napišite ODGOVORNOST in učencem razložite pomen (definicijo) odgovornosti.

2. Učencem pokažite igralne karte (priloga) in jim povejte, da je na vsaki karti slika, ki prikazuje odgovornost.

3. Učence razdelite v šest skupin.

4. V vsaki skupini naj en učenec izbere eno karto in jo pokaže drugim v skupini. Učencem pustite nekaj časa, da se znotraj skupine pogovorijo o sliki na karti.

5. Eden izmed učencev v skupini naj pred vsem razredom pove, kaj naj bi slika predstavljala. Ko zaključi, razložite sliko na vsaki karti in jo povežite z odgovornostjo. Pomagajte si z besedilom na drugi strani karte.

6. Z učenci začnite pogovor s pomočjo vprašanj:

- Kaj pomeni odgovornost v tem primeru?
- Kakšna je vloga otroka?
- Kakšna je vloga staršev?
- Kakšna je vloga trenerja?

7. Ponovite z vsako skupino učencev.

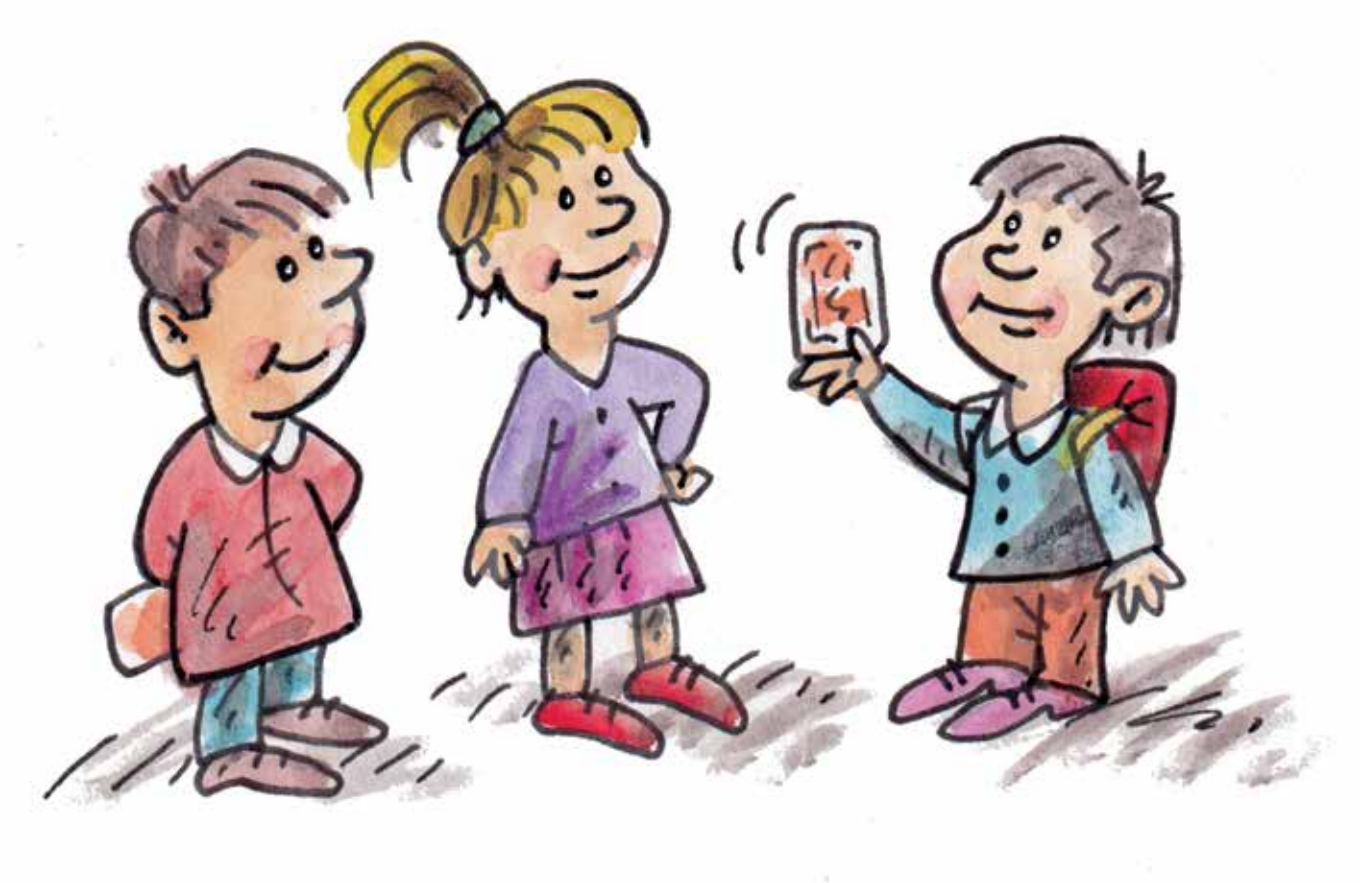

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
V primeru šolanja na daljavo uporabite predstavitev v PowerPointu, kjer učenci izberejo številko strani (slida). Dejavnost nato poteka enako, kot če bi bili v razredu.

PRILOGA: ODGOVORNOST - 6-8 LET
OSNOVNA STOPNJA - Samoodgovornost

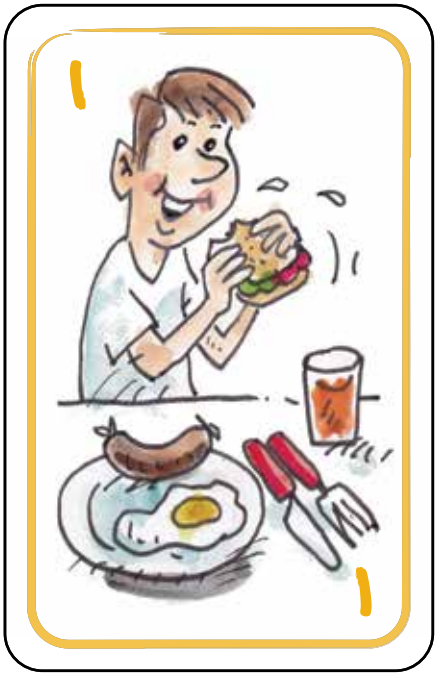

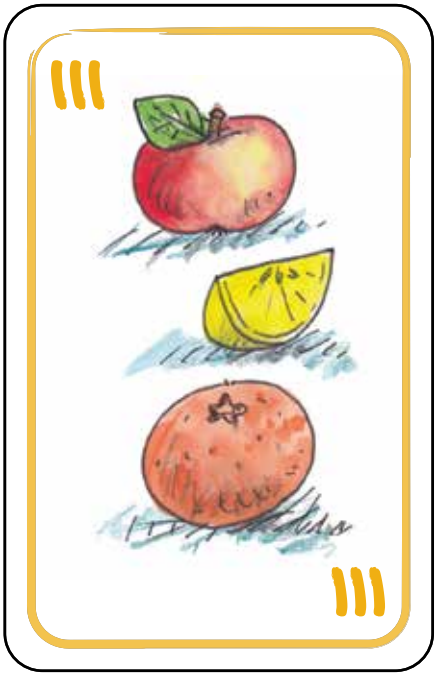

Zdrava prehrana lahko vpliva na tvoje športne uspehe. Jesti bi moral vsaj dve uri pred športno dejavnostjo, da imaš dovolj energije. Zelo je pomembno tudi, da ješ po dejavnosti, saj tvoje mišice porabijo veliko tekočine in goriva. Vendar bodi previden, da ne boš jedel preveč, saj to ni zdravo in lahko vpliva na tvoje rezultate.

Da boš zdrav in močan, moraš jesti veliko zelenjave. Priporočenih je nekaj skodelic na dan, zelenjava pa naj bo vseh barv, kot mavrica. Vsi pomembni vitamini in minerali za tvoje srce, možgane in mišice so v zelenjavi.

Sadje vsebuje vitamine, minerale, vlaknine in druge dobre snovi, ki ti pomagajo ostati zdrav. Uživanje sadja vsak dan ti lahko da veliko energije in ti pomaga ostati v formi. Na svetu ni športnika, ki ne bi jedel sadja. Moraš biti odgovoren in vedno od doma vzeti nekaj sadja za zdravo malico v šoli.

PRILOGA: ODGOVORNOST - 6-8 LET
OSNOVNA STOPNJA - Samoodgovornost

IV

IV

V

V

VI

VI

IV

Pomembno je, da piješ dovolj tekočine in ostaneš hidriran. Dehidracija pomeni, da tvoje telo izgubi več tekočine, kot prejme. Ko je poleti vroče, je nujno, da piješ dovolj vode, soka ali športne pijače. Odgovoren si, če na trening vedno prineseš s seboj pijačo.

IV

V

Prijazen nasmeh je vedno odličen začetek vsake dejavnosti, tudi športne. Če želiš imeti prijeten in lep nasmešek, si moraš umivati zobe, preden greš spat in čez dan. Prav tako se moraš tudi vsak dan oprhati, predvsem po treningu. Ohranjanje higiene pomeni, da si odgovoren za svoje zdravje.

V

VI

Vsak otrok bi moral biti urejen, še posebej tisti, ki se ukvarja s športom. Pospravljen dom ti pomaga imeti urejene misli. Tvoja odgovornost je, da pospraviš svojo sobo in da skrbiš za svojo športno opremo. Športniki so tudi odgovorni, da pospravijo garderobe po končanem treningu.

VI

I VALUE

VALUES BASED EDUCATION FOR CHILDREN

DIPLOMA

ZA USPEŠNO OPRAVLJENO OSNOVNO STOPNJO PROGRAMA I VALUE SPORT ZA STAROSTNO SKUPINO OD 6 DO 8 LET

Kraj in datum:

Podpis učitelja:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

POŠTENOST

Poštenost izraža pomembnost, da imajo vsi enake možnosti, da se ukvarjajo z določeno dejavnostjo in jim v njej uspe brez nepoštene prednosti. Poštenost pomeni tudi, da ni ne ena ne druga stran favorizirana.

6–8 LET – VIŠJA STOPNJA

OZAVEŠČANJE O PRAVILIH IN NJIHOVO RAZUMEVANJE

- Učence naučiti, kako pošteno okolje krepi značaj in pomaga ljudem

Učenci bodo:
- spoznali pravila
- prepoznali, kaj je pošteno tekmovanje
- se zavedali, kaj pomeni lepo obnašanje

- Običajne šolske potrebščine
- Prozoren kozarec z 250 ml vode, jajce, sol, flomaster in žlica
- Kartice za potapljanje ladjic (priloga)

Eksperiment z jajcem

15 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem pokažite jajce. Lahko ga poimenujete Edi.

2. Z žlico previdno spustite jajce v kozarec z vodo. Učencem povejte, da jajce predstavlja osebo, do katere se drugi vedejo nepošteno, ter da to, da je jajce potonilo na dno, predstavlja, kako se počuti ta oseba – žalostno, poraženo, necenjeno in izključeno.

3. Jajce vzemite iz kozarca in ga varno položite nazaj na mizo.

4. Žlico po žlico dodajte vodi sol (potrebovali boste veliko soli, vsaj pet velikih žlic). Vodo premešajte in učencem razložite, da sol predstavlja načine, kako smo lahko do drugih pošteni. Na primer: da spoštujemo pravila igre, da se izmenjujemo in delimo, da smo do drugih iskreni in spoštljivi ter da pomagamo osebi, do katere so drugi nepošteni.

5. Ko vodi dodate vso sol, položite jajce nazaj v kozarec. S flomastrom lahko jajcu narišete oči in nasmeh. Jajce bo zdaj plavalo. Učencem razložite, da je Edi zdaj podprt s prijaznostjo in poštenostjo ter pomočjo drugih.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Prilagoditve za šolanje na daljavo niso potrebne, priporočena je pomoč staršev, če bodo učenci izvajali eksperiment doma.

Potapljanje ladjic

25 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem na kratko razložite, kaj je fair play, ter jih spomnite na definicijo fair playa, ki ste jo predelali pri učni uri na osnovni stopnji, ter na pomembnost poznavanja in uporabe pravil v praksi. Povejte jim, da fair play pomeni tudi učenje družbenih pravil, kot so sodelovanje, prijaznost, prilagodljivost in vljudnost. Razložite jim, da pri igri ne gre le za zmago ali poraz, temveč za zabavo, učenje novih iger ter izkazovanje športnega vedenja (igranje po pravilih).

2. Učencem naročite, da odprejo kariraste zvezke in narišejo dve tabeli 10 x 10, ali jim natisnite kartice za potapljanje ladjic (priloga).

3. Učencem razložite igro:

Flota vsakega učenca je sestavljena iz:

- 1 letalonosilke (5 polj)
- 1 bojne ladje (4 polja)
- 1 križarke (3 polja)
- 2 rušilcev (2 polji)
- 2 podmornic (1 polje)

Vsaka ladja zaseda navedeno število polj v vodoravni ali navpični smeri.

Igra se igra v paru, učenca menjaje kličeta koordinate polj (npr. D5). Učenec se odzove z: »Zadeta«, če je bilo klicano polje, na katerem je katera izmed ladij, ali: »Zgrešena«, če ladje tam ni. Ko nasprotnik zadene zadnje polje določene ladje, učenec reče: »Potopljena«.

Učenci naj si na levo kartico narišejo svoje ladje in zapisujejo strele nasprotnika. Na desni kartici si zapisujejo svoje strele z X za zadetek in O za zgrešen strel.

Prvi učenec, ki izgubi vse svoje ladje, izgubi igro.

Nekatere učence lahko spodbudite, da goljufajo. Ko nasprotnik pokliče polje, se mu zlažejo in rečejo, da je bila ladja zgrešena, čeprav je bila zadeta.

4. Po končani igri vprašajte učence, kako so razumeli navodila igre. So bila preprosta in jim je bilo lahko slediti? Bi jih lahko spremenili, da bi bila igra bolj zabavna? Kaj je lahko nepošteno pri igri? So vsi sledili pravilom igre?

Če učenec ne bi imel karirastega zvezka, kaj bi morali storiti? Mu damo papir? Kaj, če učenec nima niti navadnega oziroma kemičnega svinčnika?

Igra je zelo koristna za razvoj kritičnega in strateškega razmišljanja, pozornosti, fokusa, socialnih sposobnosti in logike.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Učenci si doma natisnejo ali narišejo kartice. Igrajo v parih v spletnih sobah.

PRILOGA: POŠTENOST - 6-8 LET
VIŠJA STOPNJA - Potapljanje ladjic

	A	B	C	D	E	F	G	H
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								

	A	B	C	D	E	F	G	H
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								

SPOŠTOVANJE

Spoštovanje pomeni, da z drugimi ravnamo tako, kot bi si sami želeli, da oni ravnajo z nami. To se kaže v vljudnosti in prijaznosti ter strpnosti do drugačnih pogledov, kultur in prepričanj.

6-8 LET - VIŠJA STOPNJA

ŠPORTNO VEDENJE

- Spodbujati spoštovanje kot vrednoto, potrebno za igranje

Učenci bodo:
- prepoznali spoštljivo vedenje v športnem okolju
- znali prepoznati in si zapomnili obnašanje (npr. da je nekdo prijazen), ki predstavlja spoštovanje v športnem okolju

- Odvisno od športne igre, ki jo izberete

Športno vedenje

40 min.

Opis dejavnosti

1. Pripravite več iger (npr. met v tarčo, spomin, igre s kartami itn.). Poskrbite, da sta v vsaki igri vsaj dva nasprotnika.

2. Pripravite postaje/mize, na katerih se izbrana igra igra od 5 do 10 minut.

3. Pred začetkom igre članom ene ekipe na vsaki postaji/mizi naročite, da se morajo do nasprotnikov vesti zelo prijazno. Na primer nasprotniku morajo dati »petko«, ko dobro igrajo ali zmagajo. Lahko jim tudi zaploskajo ali zavpijejo: »Dobro opravljeno!«

4. Po nekaj minutah naj ekipi zamenjata vlogi.

5. Učence zberite v krog in jih vprašajte, kako so se počutili, ko so bili nasprotniki do njih prijazni, ko so igrali dobro ali zmagali. Vprašajte jih, ali je to kaj spremenilo potek igre.

Sprememba dejavnosti:

Dejavnost izvedite s športnimi igrami (rokomet, nogomet itd.).

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Ta učna ura se ne more izvesti v primeru šolanja na daljavo.

SOČUTJE

Sočutje pomeni, da nas skrbi za čustva drugih, njihovo dobro počutje in blaginjo. Odraža podporo, pomoč in razumevanje drugih, zlasti takrat, ko nas potrebujejo.

6-8 LET - VIŠJA STOPNJA

NADALJUJ SVOJO POT PO SOČUTJU

- Učenci bodo prepoznali čustva

Učenci bodo:
- spoznali definicijo sočutja in razumeli, zakaj je pomembna vrednota
- prepoznali načine, kako ljudje izražajo čustva
- prepoznali primere, kdaj in kako lahko pokažejo sočutje (npr. ko nekdo potrebuje podporo ali pomoč)

- Običajne šolske potrebščine
- Papir izrezan v obliki listja (priloga)
- Drevo, narisano na tablo
- Otrokom primerni prizori iz filmov, ki prikazujejo/ne prikazujejo dejanj sočutja (priloga)
- Videopredvajalnik in zaslon (priloga)

Predstavitev sočutja

10 min.

Opis dejavnosti

1. Z učenci se usedite v krog (vi sedite z njimi) in jim naročite, da vsi zaprejo oči, razen učenca, ki sedi na vaši desni strani. Njemu zašepetajte eno čustvo (npr. veselje, žalost itd.). Učenec mora čustvo prepoznati in ga imitirati učencu na svoji desni strani (ki zdaj odpre oči, medtem ko imajo drugi še vedno zaprte oči).
2. Igra se nadaljuje, dokler zadnjemu učencu v krogu ni imitirano čustvo. Ta na glas pove, za katero čustvo je šlo.
3. Učence vprašajte, kako so vedeli, za katero čustvo gre, in zakaj so se odločili, da ga imitirajo na način, kot so ga.
4. Če imate dovolj časa, lahko dejavnost izvedete še enkrat z drugim primerom čustva.

Sprememba dejavnosti:

Pokažite sliko, namesto da prvemu učencu zašepetate ime čustva.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Odvisno od spletnega orodja, ki ga uporabljate, lahko npr. najprej povabite enega učenca in nato vsakega posebej (predzadnji učenec samo imitira čustvo zadnjemu učencu) ali pa ustvarite ločeno spletno sobo, ki jo nadzorujete, v katero ravno tako vabite vsakega učenca posebej, le da tisti, ki je svojo nalogo opravil, zapusti sobo.

Drevo sočutja

20 min.

Opis dejavnosti

1. Vsakemu učencu dajte papir z narisanim listjem (priloga), ki naj ga izrežejo. Na eno stran vsak učenec napiše lastnost, ki mu je pri sebi všeč, in na drugo stran tisto, ki mu ni, ali nekaj, kar bi lahko storil bolje (lahko jim napišete primere na tablo).
2. Zberite vse liste in jih pripnite na tablo, na kateri je narisano drevo, tako da bo listje obrnjeno na stran, kjer so zapisane pozitivne lastnosti.
3. Učence vprašajte, kaj vidijo, in jim razložite, da drevo predstavlja razred kot celoto in da ima vsak učenec lastnosti, ki mu niso všeč, a da je pomembno, da se osredotočimo na pozitivne lastnosti, tako kot prikazuje drevo.
4. Če imate dovolj časa in se vam zdi primerno, lahko učenci vzamejo enega ali več listov, ne da bi vedeli, čigavi so, in preberejo, kaj je zapisano na negativni strani. Vprašajte jih, kaj si mislijo o tej negativni lastnosti in kaj pozitivnega lahko v njej najdejo.

Sprememba dejavnosti:

Zapišite pozitivne in negativne lastnosti na listke ter jih dajte v skledo ali vrečko. Posamično jih izvlecite in se z učenci pogovorite o izbrani lastnosti.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

V spletnem orodju odprite dokument in ga delite z vsemi učenci, da bodo lahko nanj zapisali svoje lastnosti.

Ali vidiš?

10 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem pokažite slike iz priljubljenih otroških filmov/serij (priloga), ki prikazujejo dejanja sočutja ali dejanja, kjer liku primanjkuje sočutja ali prijaznosti.
2. Učenci morajo ugotoviti, ali lik na sliki prikazuje sočutje ali ne, in razložiti, zakaj.

Sprememba dejavnosti:

Učenci naj opišejo prizor iz filma, ki ga poznajo in v katerem je prikazano sočutje ali je glavni lik neprijazen do drugih.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Pri šolanju na daljavo slike (priloga) delite na ekranu.

PRILOGA: SOČUTJE - 6-8 LET
VIŠJA STOPNJA - Drevo sočutja

PRILOGA: SOČUTJE - 6-8 LET
VIŠJA STOPNJA - Ali vidiš?

Veliki junak 6 (Big Hero 6)

Glavni lik se udari v prst na nogi in se poškoduje, zaradi česar se aktivira Tadašijev veliki napihljivi robot.

Poglejte si ta prizor na Youtube povezavi.
https://www.youtube.com/watch?v=o8ZPHsvzdfs

Vrvež v moji glavi (Inside out)

Prizor prikazuje, kako so se vsi poskusi, da Riley (mala punčka) ne bi pobegnila od staršev, ponesrečili. Sreča (Joy) dovoli Žalosti (Sadness), da poskusi, in uspe ji. Riley se vrne domov in Žalost vpliva na njene spomine o starem domu v Minnesoti ter jih spremeni iz srečnih v žalostne. Riley v solzah pove svojim staršem, da pogreša svoj stari dom, in ko jo ti potolažijo, začne družinski del njenih možganov spet delovati.

Poglejte si ta prizor na Youtube povezavi.
https://www.youtube.com/watch?v=y2CJ46XkwxA

Levji kralj (The Lion King)

Scar, Simbov stric, nastavi past za svojega brata in s tem zvabi Simbo v sotesko, kjer ga čaka ogromna čreda hijen. Scaru je vseeno za družino in posledice njegovega dejanja. Zanima ga le on sam in to, da bi postal kralj.

Poglejte si ta prizor na Youtube povezavi.
https://www.youtube.com/watch?v=O2-Fci_SZTc

ISKRENOST

Iskrenost odraža resnicoljubnost do drugih in sebe ter da nam drugi lahko zaupajo. V življenju in športu to pomeni, da ne zavajamo, krademo, goljufamo ali lažemo ter da delimo svoje misli in poglede po svojih najboljših močeh na resničen, pošten in spoštljiv način.

6-8 LET - VIŠJA STOPNJA

ISKRENOST V VSAKODNEVNEM ŽIVLJENJU

- Naučiti učence, kako biti iskren pri vsakodnevnih dejavnostih

Učenci bodo:
- spoznali vrednote v športu in prepoznali pozitivne vrednote
- spoznali pomen iskrenosti v športu in življenju
- si zapomnili, da ima neiskrenost lahko posledice (oziroma zakaj je iskrenost pomembna)

- Običajne šolske potrebščine
- Karton
- Škarje
- Vrv
- Luknjač
- Flomaster
- Iskrene trditve (priloga)

Pomisli, preden spregovoriš

10 min.

Opis dejavnosti

1. Na tablo napišite »Povej na glas« in »Razmisli in preoblikuj«.

2. Učencem povejte spodnje primere in jih vprašajte, ali lahko to rečejo na glas ali je bolje, da najprej razmislijo in preoblikujejo svojo izjavo. Pogovorite se o tem, kaj bi lahko rekli drugače, da ne bi koga prizadeli.

- Tvoji čevlji so grdi.
- Vidim, da imaš težave s svojo športno opremo. Ti lahko pomagam?
- On igra tako slabo. Zakaj ga je trener sploh dal v ekipo?
- To kosilo je ogabno!
- Zmagali smo za 10 točk. Igralci nasprotnega moštva so zgube.
- Uporabite primere, ki so se zgodili v vašem razredu.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
Pri šolanju na daljavo prilagoditve niso potrebne.

Razredna tabla iskrenosti

30 min.

Opis dejavnosti

1. Vsakemu učencu dajte dva kartončka, na katera naj napiše, o čem je iskren – npr. ne goljufam, vedno povem resnico, priznam svoje napake itd. (za mlajše učence lahko uporabite natisnjene kartončke, izmed katerih si učenci izberejo tiste trditve, ki se jim zdijo najpomembnejše – priloga).

2. Z luknjačem naredite luknje v zgornji rob kartončkov in jih med seboj povežite z vrvico (glejte prilogo). Učenci naj pomagajo pri ustvarjanju table.

3. Ko je tabla končana, jo lahko obesite na steno v učilnici, da jo bodo lahko učenci vsak dan gledali.

4. Preberite zapise na tabli ali pa naj jih na glas preberejo učenci. Pogovorite se o zapisih in poudarite, zakaj je to pomembno.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
Učenci doma izdelajo družinske table iskrenosti.

PRILOGA: ISKRENOST - 6-8 LET
VIŠJA STOPNJA - Razredna tabla iskrenosti

NE GOLJUFAM

VEDNO POVEM, KAKO SE JE ZGODILO

SPOŠTUJEM PRAVILA

DRUGI MI LAHKO ZAUPAJO

NE ŠIRIM GOVORIC

NE KRADEM

NE LAŽEM

PRIZNAM SVOJE NAPAKE

PRILOGA: ISKRENOST - 6-8 LET
VIŠJA STOPNJA - Razredna tabla iskrenosti

ODGOVORNOST

Odgovornost pomeni skrb za druge, svojo okolico in zase. Biti odgovoren pomeni, da delaš stvari, ki se od tebe pričakujejo, in da sprejmeš posledice svojih dejanj.

6-8 LET - VIŠJA STOPNJA

ODGOVORNOST V VSAKODNEVNEM ŽIVLJENJU

- Spodbuditi učence, da podajo lastne primere odgovornosti

Učenci bodo:
- poznali definicijo odgovornosti in vedeli, zakaj je pomembna
- prepoznali dejanja samoodgovornosti v vsakodnevnem življenju
- znali prepoznati primere odgovornega obnašanja

- Običajne šolske potrebščine
- Igralne karte (priloga)

Odgovornost okoli nas

40 min.

Opis dejavnosti

1. Na tablo z velikimi tiskanimi črkami napišite ODGOVORNOST in učencem razložite pomen (definicijo) odgovornosti.

2. Učencem pokažite igralne karte (priloga) in jim povejte, da imajo nekatere karte samo sliko in bodo morali sami opisati situacijo, nekatere pa so prazne in bodo nanje narisali sliko, ki bo prikazovala odgovornost.

3. Učencem pokažite prazno karto in jim naročite, naj narišejo sliko, ki prikazuje odgovornost. Pustite jim, da sami najdejo asociacije na odgovornost, v primeru težav pa jim pomagajte oziroma odgovorite na njihova vprašanja.

4. Učencem pokažite karto, ki ima le sliko (brez razlage na zadnji strani), in jih vprašajte, kako ta slika ponazarja odgovornost. Učenci naj navedejo primere iz njihovega vsakodnevnega življenja.

Namigi za karte:

II – Odgovornost v šoli:

- da imaš pospravljeno mizo
- da delaš domačo nalogo
- da poslušaš učitelja
- da prineseš v šolo šolske potrebščine
- da prideš v šolo točno

III – Odgovornost pri športu:

- da pripraviš svojo športno opremo
- da treniraš
- da se trudiš po svojih najboljših močeh
- da spoštuješ sodnike
- da poslušaš trenerja

IV – Odgovornost doma:

- da imaš pospravljeno sobo
- da pospraviš za seboj
- da pomagaš pri hišnih opravilih
- da skrbiš za svojo družino

V – Odgovornost do sebe:

- da skrbiš zase
- da se zdravo prehranjuješ
- da bereš knjige
- da se primerno oblačiš
- da si odgovoren za svoja dejanja in posledice

VI – Odgovornost do drugih:

- da kažeš ljubezen in spoštovanje do drugih
- da poslušaš, ko kdo govori
- da pomagaš, če je treba
- da ne širiš govoric
- da lepo ravnaš z drugimi

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
Pri šolanju na daljavo prilagoditve niso potrebne.

PRILOGA: ODGOVORNOST - 6-8 LET
VIŠJA STOPNJA - Odgovornost okoli nas

I

I

II

II

III

III

IV

IV

V

V

VI

VI

I VALUE

VALUES BASED EDUCATION FOR CHILDREN

DIPLOMA

ZA USPEŠNO OPRAVLJENO VIŠJO STOPNJO PROGRAMA I VALUE SPORT ZA STAROSTNO SKUPINO OD 6 DO 8 LET

Kraj in datum:

Podpis učitelja:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

I VALUE SPORT

IZOBRAŽEVANJE IN VZGOJA OTROK V SKLADU Z VREDNOTAMI

STAROSTNA SKUPINA 9 DO 11 LET

POŠTENOST

Poštenost izraža pomembnost, da imajo vsi enake možnosti, da se ukvarjajo z določeno dejavnostjo in jim v njej uspe brez nepoštene prednosti. Poštenost pomeni tudi, da ni ne ena ne druga stran favorizirana.

9-11 LET - OSNOVNA STOPNJA

RAZUMEVANJE POŠTENOSTI

- Prepoznati, da razumevanje poštenosti spodbuja sočutje

Učenci bodo:
- razumeli poštenost
- se učili o enakosti in pravičnosti, o razlikah med njima

- Običajne šolske potrebščine
- Flomastri
- Slika enakost (priloga)

Nove možnosti

15 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem razložite, da poštenost pomeni, da vsi dobijo, kar potrebujejo, da jim uspe, ter jih nato vprašajte, ali vedo, kaj je poštenost ali fair play.

2. Izberite dva učenca (prostovoljca), pri čemer naj bo eden višje rasti, eden pa nižje.

3. Dva predmeta postavite na isto mesto nekje v učilnici, npr. na knjižne police. Postavite jih tako, da jih bo višji učenec lahko dosegel, nižji pa ne.

4. Učence vprašajte za ideje, kako bi lahko nižjemu učencu pomagali, da bi dosegel predmet.

- Če sta prostovoljca fant in dekle, ali lahko dekle prosi fanta za pomoč? Ali le dekleta? Kako ji lahko mi pomagamo?

5. Na podlagi odgovorov pogovor speljite na temo pošteno proti enako, saj obeh prostovoljcev ne moremo obravnavati enako. Ni pošteno, da ima višji učenec prednost pri tej vaji. Manjši torej potrebuje nekaj prilagoditev, da bo imel enake možnosti.

6. Učencem pokažite sliki (priloga). Kakšno zgodbo pripovedujeta?

7. Učencem razložite, da se enakost nanaša na enake pogoje, tako kot pri matematiki znak »je enako« pomeni, da obe strani enačbe predstavljata isti rezultat. Pošteno pomeni, da vsi dobijo, kar potrebujejo, da jim lahko uspe.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
Pri šolanju na daljavo mora biti prisoten eden od staršev ali brat/sestra, da lahko izvedete dejavnost.

Športno vedenje

25 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem predvajajte video, v katerem je prikazano pošteno vedenje. Videoposnetek prikazuje veliko lepih trenutkov športnega vedenja, zato si ga podrobno oglejte.

2. Po vsakem prizoru ustavite video, učenci pa naj povedo, kaj je bilo prikazano.

Video: Najboljših 10 trenutkov fair playa med 2010 in 2019 (Top 10 Fair Play Moments of The Decade 2010-2019 - Great Sportsmanship by Alaba, Hummels & Co). https://www.youtube.com/watch?v=8ohw7lOm9Sw

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
Delite ekran z videom, knjigo ali risanim filmom, ki ga otroci analizirajo in postavijo vprašanja.

PRILOGA: POŠTENOST - 9-11 LET
OSNOVNA STOPNJA - Nove možnosti

PRILOGA: POŠTENOST - 9-11 LET
OSNOVNA STOPNJA - Nove možnosti

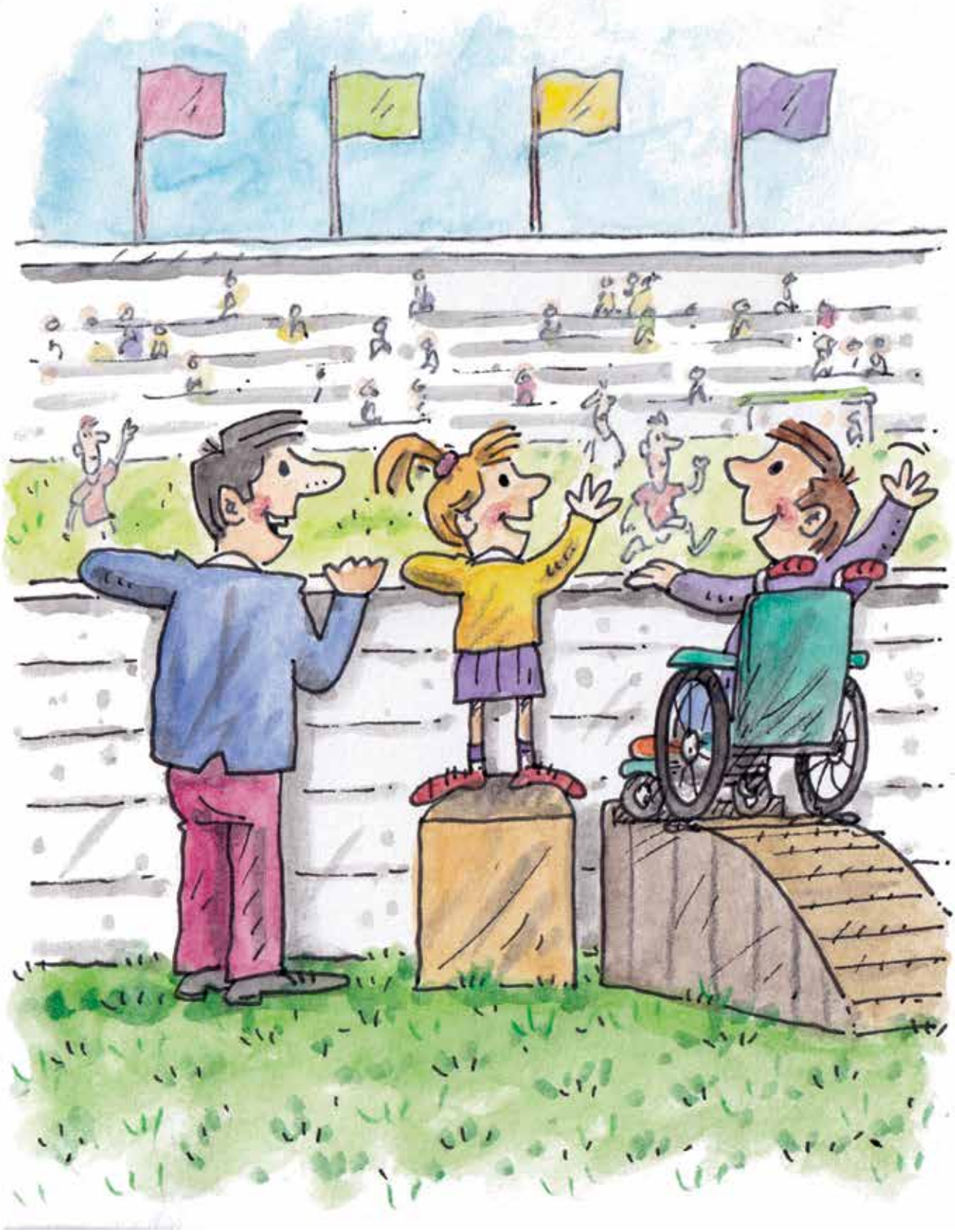

SPOŠTOVANJE

Spoštovanje pomeni, da z drugimi ravnamo tako, kot bi si sami želeli, da oni ravnajo z nami. To se kaže v vljudnosti in prijaznosti ter strpnosti do drugačnih pogledov, kultur in prepričanj.

9-11 LET - OSNOVNA STOPNJA

AKRONIM SPOŠTOVANJE

- Pokazati, kako je videti spoštljivo vedenje v športu

Učenci bodo:
- imeli bolj poglobljeno znanje o tem, kaj pomeni spoštljivo vedenje v športu
- razmišljali o goljufanju v športu in bodo sposobni razpoznati, zakaj te situacije niso v skladu s spoštovanjem v športu
- sposobni prikazati, kaj je spoštljivo vedenje v športu

- Običajne šolske potrebščine
- Delovni list »Spoštovanje« (priloga)
- Delovni list »Šport« (priloga)

S-P-O-Š-T-O-V-A-N-J-E

40 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem razdelite delovni list z besedo SPOŠTOVANJE (priloga) ali pa jim naročite, da zapišejo besedo v zvezek.

2. Učenci naj črkam dodajo besede, povezane s spoštovanjem. Črke besede spoštovanje so lahko na začetku besede ali kjer koli v besedi oziroma na koncu.

3. Učencem razdelite delovni list z besedo ŠPORT (priloga) ali pa jim naročite, da zapišejo besedo v zvezek.

4. Učenci naj črkam dodajo besede, povezane s športom. Črke besede šport so lahko na začetku besede ali kjer koli v besedi oziroma na koncu.

5. Prosite učence, da vam črko za črko povedo besede, ki so jih zapisali pri besedi spoštovanje. Če vam bo to vzelo preveč časa, za vsako črko pokličite le od tri do pet učencev. Storite enako za črke besede šport.

6. Oblikujte skupine učencev, ki so zapisali enake ali podobne besede pri črkah besed spoštovanje in šport. Skupine nato razdelite tako, da bosta v skupini dva ali trije učenci z dvema ali tremi enakimi besedami.

7. Vsaka skupina učencev naj si izbere šport po lastni izbiri in si zamisli skeč/igro vlog, ki vključuje izbrani šport in besede, ki so jih zapisali.

8. Med tem, ko učenci sestavljajo skeč/igro vlog, zberite delovne liste vseh učencev in preštejte, kolikokrat se kakšne besede ponovijo. Na tablo napišite besedi spoštovanje in šport ter dopišite besede, ki so se največkrat pojavile na delovnih listih. Večkrat ko se je beseda pojavila, večjo napišite na tablo. Lahko pa tudi uporabite spletno orodje za besedni oblak. Vpišite »worldcloud online« v spletni brskalnik Google in vnesite besede, ki so jih učenci zapisali.

9. Učenci naj prikažejo svoje skeče/igro vlog. Preden začnejo, naj vam povedo, katere besede so vključili v skeč/igro vlog. Ko odigrajo svojo točko, morajo drugi učenci ugotoviti, za katere besede je šlo.

Sprememba dejavnosti:

Namesto besede ŠPORT uporabite drugo, daljšo besedo.

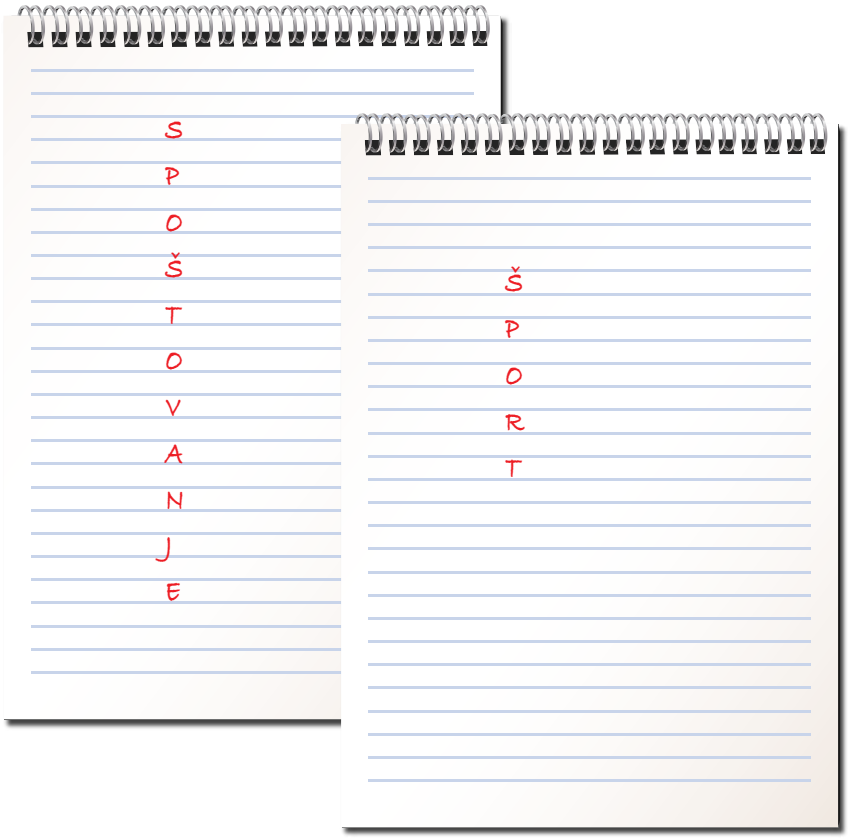

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Pri šolanju na daljavo prilagoditve niso potrebne; v spletni učilnici ustvarite ločene spletne sobe.

PRILOGA: SPOŠTOVANJE - 9-11 LET
OSNOVNA STOPNJA - S-P-O-Š-T-O-V-A-N-J-E

S

P

O

Š

T

O

V

A

N

J

E

PRILOGA: SPOŠTOVANJE - 9-11 LET
OSNOVNA STOPNJA - S-P-O-Š-T-O-V-A-N-J-E

Š

P

O

R

T

SOČUTJE

Sočutje pomeni, da nas skrbi za čustva drugih, njihovo dobro počutje in blaginjo. Odraža podporo, pomoč in razumevanje drugih, zlasti takrat, ko nas potrebujejo.

9-11 LET - OSNOVNA STOPNJA

IZKAZOVANJE SOČUTJA

- Izkazati sočutje in pokazati, da se lahko učenci primerno odzovejo na stiske in se lahko vživijo v vlogo drugega

Učenci bodo:
- prepoznali, kako drugi izkazujejo čustva in katera čustva to so
- izkazovali sočutje

- Običajne šolske potrebščine
- Slike dejanj sočutja (priloga)
- Slike različnih čustev (priloga)
- Pismo sočutja (priloga)

Predstavitev sočutja

10 min.

Opis dejavnosti

1. Vprašajte učence, ali se spomnijo, kaj je/pomeni sočutje in kaj so si zapomnili od zadnje učne ure na to temo (v starostni skupini od 6 do 8 let; če so jo imeli). Če so v razredu novi učenci, lahko tisti, ki so bili pri učni uri v prejšnjem letu, novim razložijo, kaj so si zapomnili.

2. Glede na odgovore na kratko povzemite prvo učno uro (dejavnost Predstavitev sočutja za 6 do 8 let, osnovna stopnja). Da bi se učenci lažje spomnili prejšnje učne ure, jim pokažite slike dejanj sočutja (priloga) in slike različnih čustev (priloga).

3. Učence vprašajte, kaj je prikazano na slikah in kako slike prikazujejo sočutje ter katera čustva predstavljajo emojiji.

Sprememba dejavnosti:

Vi ali učenci odigrate scene, prikazane na slikah, ter nadaljujete vprašanja in razpravo.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Pri šolanju na daljavo slike (priloga) delite na ekranu.

Štirje mušketirji

10 min.

Opis dejavnosti

1. Učence razdelite v skupine (idealno po štiri, lahko pa tudi drugače).

2. Učencem razložite pravila igre: V vsaki skupini morajo trije učenci stati pri miru v določenem položaju ali izvajati določene gibe (z rokami nad glavo, izvajanje gibov z eno roko, balansiranje predmeta na roki ...), medtem ko četrti učenec teče okrog njih, dokler ga eden od drugih učencev v njegovi skupini ne prosi, da ga zamenja. Nato zamenjata vlogi. Zdaj teče novi učenec, le da ga tokrat učenci, ki zadržujejo položaj oziroma izvajajo določene gibe, ne smejo prositi za zamenjavo, temveč mora on ugotoviti, kdaj jim je neprijetno, glede na njihovo vedenje ali izraz na obrazu.

3. Igra se zaključi, ko je izvedena vsaj ena menjava (učenci enkrat povedo, da jim je neprijetno in želijo menjavo, drugič pa mora to učenec, ki teče, opaziti sam).

4. Učence vprašajte, kako so vedeli, da je nekomu neprijetno, ali kako so sami pokazali, da jim je neprijetno, ter se z njimi pogovorite o izražanju čustev brez besed.

Sprememba dejavnosti:

Navedeni so primeri za določene položaje ali gibe. Izberete lahko kakršen koli položaj ali gibe, a pazite, da ne bo kakšnih poškodb. Učencu, ki mu je neprijetno, lahko tudi naročite, da zapusti igro, ali tistemu, ki teče, namigne, da bi rad zamenjavo.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Uporabite položaje/gibe, ki so vidni na ekranu: roke v predročenju, balansiranje predmeta na glavi ali roki itd.

Pismo sočutja

20 min.

Opis dejavnosti

1. Učence vprašajte, brez katerih oseb športnik ne bi mogel trenirati ali nastopati v svojem športu (trenerji, sodniki, zdravniki, nutricionisti, starši, pa tudi prodajalci vstopnic za tekmovanja, vrtnarji, snažilke, prostovoljci ...) in kakšen bi bil vpliv na šport, če teh ljudi ne bi bilo.

2. Nadaljujte z naslednjimi vprašanji:

- Kako bi se počutili, če se vam nihče ne bi zahvalil za delo, ki ga opravljate?
- Kako bi se počutili, če nihče ne bi opazil vašega dela?
- Kako bi se počutili, če bi se vam nekdo zahvalil za vaše delo?

3. S temi vprašanji poskusite spodbuditi učence, da razmislijo o pomembnosti ljudi, ki jih pravzaprav ne opazijo, a so pomembni za posamezen šport. Nadalje lahko na podlagi odgovorov učencev poudarite, da če bodo nekomu pokazali, da so opazili njegovo delo, bo ta oseba dala vse od sebe, saj bo vedela, da nekdo spremlja, kaj dela.

4. Učencem naročite, da napišejo kratko pismo eni izmed oseb, o katerih ste se pogovarjali na začetku dejavnosti. Pismo naj vključuje: kdo je ta oseba, kaj dela in kakšne bi bile posledice, če ne bi opravljala svojega dela. Če imajo učenci težave s pisanjem pisma, lahko to storijo v skupini ali pa uporabijo predlogo iz priloge.

5. Ko učenci napišejo pismo sočutja, izberite nekaj učencev, da ga preberejo na glas, in vprašajte druge, ali se strinjajo z napisanim.

Predlog: po tej dejavnosti se lahko povežete z lokalnim športnim klubom in jim posredujete pisma, ki so jih napisali učenci (če je kateri izmed učencev član kakšnega kluba, lahko to stori tudi on). Če bodo osebe, ki so prejele pisma, nanje odgovorile (s pismom razredu, telefonskim klicem itd.), bodo lahko učenci videli, kakšen pozitiven učinek ima dejanje, ko se nekomu zahvališ za njegovo delo.

Sprememba dejavnosti:

Učenci naj si zamislijo zgodbo med treningom ali tekmovanjem in navedejo vse možne osebe, vključene v ta dogodek. Pripravite dialog med športnikom in osebo iz »ozadja«.

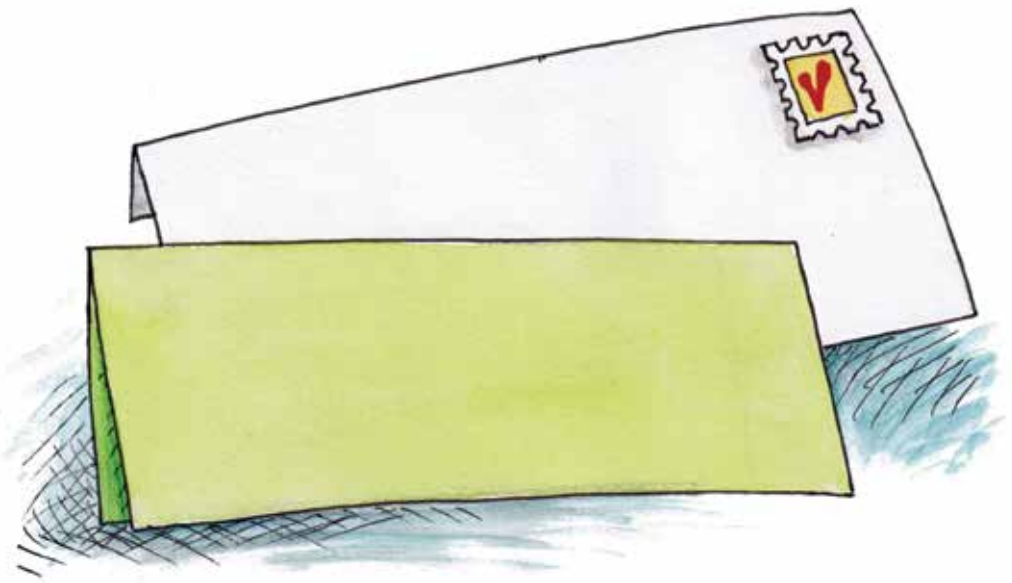

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Učencem posredujte pismo sočutja, da ga izpolnijo in delijo z razredom.

PRILOGA: SOČUTJE - 9-11 LET
OSNOVNA STOPNJA - Predstavitev sočutja

PRILOGA: SOČUTJE - 9-11 LET
OSNOVNA STOPNJA - Predstavitev sočutja

PRILOGA: SOČUTJE - 9-11 LET
OSNOVNA STOPNJA - Predstavitev sočutja

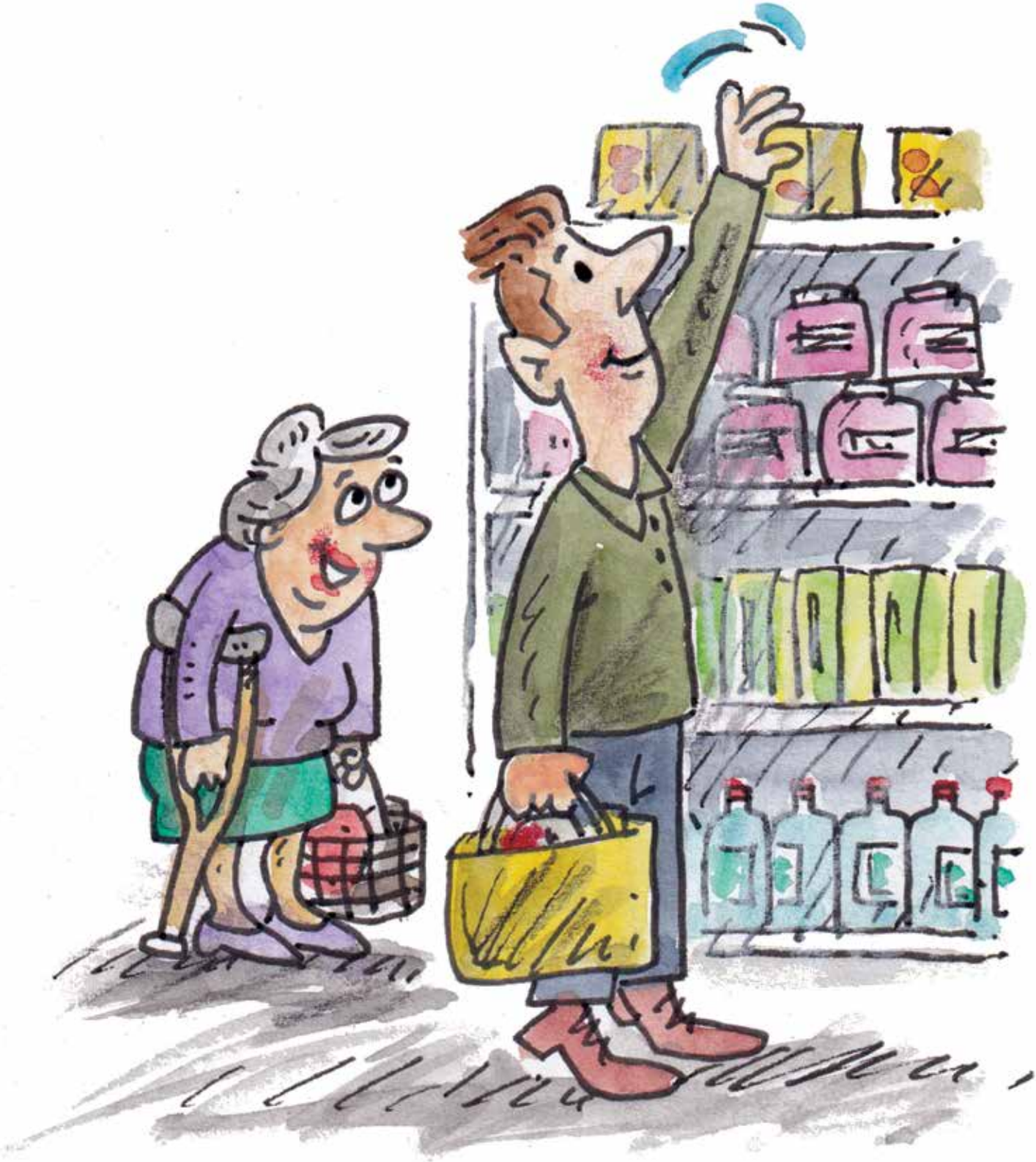

PRILOGA: SOČUTJE - 9-11 LET
OSNOVNA STOPNJA - Predstavitev sočutja

PRILOGA: SOČUTJE - 9-11 LET
OSNOVNA STOPNJA - Predstavitev sočutja

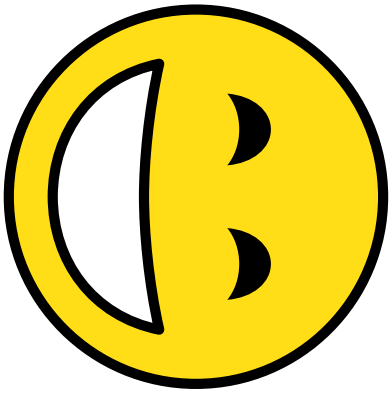

Sočustvujem z

(pomembna oseba iz športa).

Brez te osebe, ki dela

(vrsta dela, ki ga ta oseba opravlja,
da vse v športu poteka gladko),

bi bilo

(posledice, če te osebe ne bi bilo).

ISKRENOST

Iskrenost odraža resnicoljubnost do drugih in sebe ter da nam drugi lahko zaupajo. V življenju in športu to pomeni, da ne zavajamo, krademo, goljufamo ali lažemo ter da delimo svoje misli in poglede po svojih najboljših močeh na resničen, pošten in spoštljiv način.

9-11 LET - OSNOVNA STOPNJA

POKAŽI, DA SI ISKREN

- Spodbuditi učence, da so iskreni drug do drugega

Učenci bodo:
- prepoznali neiskreno obnašanje
- iskreni pri vsakodnevnih dejavnostih

- Kartice za bingo (priloga)
- Trditve za bingo (priloga)

Bingo

20 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem razdelite po eno kartico za bingo (priloga).
2. Natisnite trditve (priloga), jih izrežite in dajte v skledo ali vrečko.
3. Učencem razložite pravila; vi boste prebrali besedo, oni pa morajo poiskati enako besedo na svoji kartici za bingo (če jo imajo) in jo prečrtati ali nanjo dati listek papirja, da jo prekrijejo. Ko učenec prečrta/prekrije vse besede v eni vrsti (vodoravno ali navpično), dvigne roko in zakliče: »Bingo!« Učenec nato razloži pomen besede.
4. Igra se igra, dokler ne izvlečete vseh trditev.

Sprememba dejavnosti:

Da bi bila igra enostavnejša, namesto trditev kličete besede, ki so tudi na karticah za bingo.

Prilagoditev za šolanje na daljavo:

Učenci si kartice za bingo natisnejo doma. Druge prilagoditve niso potrebne.

Hitri zmenki

20 min.

Opis dejavnosti

1. V učilnici skupaj z učenci postavite stole v dve vrsti v krog tako, da stoli gledajo drug proti drugemu.
2. Če je v razredu več kot 20 učencev, učence razdelite v dve skupini in pripravite dva kroga s stoli.
3. Učenci naj sedejo na stole (tako, da gledajo drug proti drugemu).
4. Učencem razložite igro: vsak učenec ima na voljo eno minuto, da sošolcu, ki sedi nasproti njega, pove kaj lepega o njem. Nato zamenjata vlogi. Ko končajo, se vsi pomaknejo za en stol na desno stran ter ponovijo postopek. Igra se igra, dokler vsak ne sedi nasproti vseh učencev (oziroma v primeru dveh krogov vseh, ki so z njim v istem krogu).
5. Po končani igri vprašajte učence:
   - Ali je bilo težko povedati kaj lepega o svojih sošolcih?
   - Kako si se počutil, ko so oni povedali nekaj lepega o tebi?

Prilagoditev za šolanje na daljavo:

Učence razdelite v več spletnih sob, kjer si med seboj izmenjujejo lepe misli drug o drugem. Zamenjajte člane skupine vsakih 10 minut (ali 15, odvisno od velikosti skupin).

PRILOGA: ISKRENOST - 9-11 LET
OSNOVNA STOPNJA - Bingo

GOLJUFAŠ

POVEŠ PO RESNICI

LAŽEŠ

OPRAVLJAŠ

KRADEŠ

SLEDIŠ PRAVILOM

ZAVAJAŠ

PRIZNAŠ SVOJE NAPAKE

LAHKO SE TI ZAUPA

SPOŠTLJIVOST

ISKRENOST DO DRUGIH

RAZMISLIŠ, PREDEN SPREGOVORIŠ

PRILOGA: ISKRENOST - 9-11 LET
OSNOVNA STOPNJA - Bingo

GOLJUFAŠ	LAHKO SE TI ZAUPA	LAŽEŠ	
	OPRAVLJAŠ	ISKRENOST DO DRUGIH	POVEŠ PO RESNICI
SLEDIŠ PRAVILOM		ZAVAJAŠ	RAZMISLIŠ, PREDEN SPREGOVORIŠ
SPOŠTLJIVOST	KRADEŠ		PRIZNAŠ SVOJE NAPAKE

PRIZNAŠ SVOJE NAPAKE	OPRAVLJAŠ		SPOŠTLJIVOST
ZAVAJAŠ		LAŽEŠ	LAHKO SE TI ZAUPA
	GOLJUFAŠ	ISKRENOST DO DRUGIH	KRADEŠ
POVEŠ PO RESNICI	RAZMISLIŠ, PREDEN SPREGOVORIŠ	SLEDIŠ PRAVILOM	

ZAVAJAŠ		POVEŠ PO RESNICI	RAZMISLIŠ, PREDEN SPREGOVORIŠ
SLEDIŠ PRAVILOM	GOLJUFAŠ		KRADEŠ
	OPRAVLJAŠ	LAŽEŠ	ISKRENOST DO DRUGIH
LAHKO SE TI ZAUPA	SPOŠTLJIVOST	PRIZNAŠ SVOJE NAPAKE	

	SLEDIŠ PRAVILOM	KRADEŠ	LAHKO SE TI ZAUPA
SPOŠTLJIVOST	ISKRENOST DO DRUGIH	PRIZNAŠ SVOJE NAPAKE	
RAZMISLIŠ, PREDEN SPREGOVORIŠ	ZAVAJAŠ		POVEŠ PO RESNICI
LAŽEŠ		GOLJUFAŠ	OPRAVLJAŠ

PRILOGA: ISKRENOST - 9-11 LET
OSNOVNA STOPNJA - Bingo

ISKRENOST DO DRUGIH	OPRAVLJAŠ		GOLJUFAŠ
ZAVAJAŠ		LAHKO SE TI ZAUPA	SPOŠTLJIVOST
RAZMISLIŠ, PREDEN SPREGOVORIŠ	POVEŠ PO RESNICI	SLEDIŠ PRAVILOM	
	PRIZNAŠ SVOJE NAPAKE	LAŽEŠ	KRADEŠ

RAZMISLIŠ, PREDEN SPREGOVORIŠ	ZAVAJAŠ		POVEŠ PO RESNICI
ISKRENOST DO DRUGIH		OPRAVLJAŠ	GOLJUFAŠ
	LAŽEŠ	KRADEŠ	LAHKO SE TI ZAUPA
SLEDIŠ PRAVILOM	SPOŠTLJIVOST	PRIZNAŠ SVOJE NAPAKE	

SLEDIŠ PRAVILOM		LAHKO SE TI ZAUPA	RAZMISLIŠ, PREDEN SPREGOVORIŠ
KRADEŠ	POVEŠ PO RESNICI		LAŽEŠ
PRIZNAŠ SVOJE NAPAKE	OPRAVLJAŠ	GOLJUFAŠ	
	ZAVAJAŠ	SPOŠTLJIVOST	ISKRENOST DO DRUGIH

LAŽEŠ	KRADEŠ		ISKRENOST DO DRUGIH
PRIZNAŠ SVOJE NAPAKE		SLEDIŠ PRAVILOM	RAZMISLIŠ, PREDEN SPREGOVORIŠ
	ZAVAJAŠ	LAHKO SE TI ZAUPA	SPOŠTLJIVOST
GOLJUFAŠ	OPRAVLJAŠ	POVEŠ PO RESNICI	

ODGOVORNOST

Odgovornost pomeni skrb za druge, svojo okolico in zase. Biti odgovoren pomeni, da delaš stvari, ki se od tebe pričakujejo, in da sprejmeš posledice svojih dejanj.

9-11 LET - OSNOVNA STOPNJA

RAZUMEVANJE ODGOVORNOSTI S POMOČJO PRIMEROV USPEŠNIH ŠPORTNIKOV

- Pokazati, kako je videti odgovorno vedenje v športu

Učenci bodo:
- imeli boljše znanje o tem, kaj pomeni odgovorno vedenje v športu,
- prepoznali primere, ki niso v skladu z odgovornostjo v športu
- znali v športnem okolju prikazati odgovorno vedenje

- Običajne šolske potrebščine
- Igralne karte (priloga)

Odgovornost je del uspeha

40 min.

Opis dejavnosti

1. Učenci naj narišejo sliko športnika, ki se obnaša odgovorno.
2. Učencem pokažite igralne karte (priloga) in jim povejte, da je na vsaki karti slika, ki prikazuje odgovornost.
3. Učence razdelite v šest skupin.
4. V vsaki skupini naj en učenec izbere eno karto in jo pokaže drugim v skupini. Učencem pustite nekaj časa, da se v skupini pogovorijo o sliki na karti.
5. Eden izmed učencev v skupini naj pred vsem razredom pove, kaj naj bi slika predstavljala. Ko zaključi, razložite sliko na vsaki karti in jo povežite z odgovornostjo. Pomagajte si z besedilom na drugi strani karte.
6. Z učenci začnite pogovor s pomočjo spodnjih vprašanj za vsako izmed kart:

Karta I:

- Kdo se je v tem primeru vedel odgovorno?
- Kakšna je bila vloga babice?
- Kakšna je bila vloga zdravnika?
- Kakšna je bila vloga očeta?
- Kakšna je bila vloga kluba?

Karta II:

- Kdo se je v tem primeru vedel odgovorno?
- Kakšna je bila vloga bratov?
- Kakšna je bila vloga staršev?

Karta III:

- Kdo se je v tem primeru vedel odgovorno?
- Kakšna je bila vloga mame?
- Kakšna je bila vloga trenerja?

Karta IV:

- Kdo se je v tem primeru vedel odgovorno?
- Kakšna je bila vloga mame?
- Kakšna je bila vloga očeta?
- Kakšna je bila vloga nogometaša?

Karta V:

- Kdo se je v tem primeru vedel odgovorno?
- Kakšna je bila vloga snažilke?
- Kakšna je bila vloga košarkarja?

Karta VI:

- Kdo se v tem primeru vede odgovorno?
- Kakšna je vloga igralca?
- Kakšna je vloga trenerja?
- Kakšna je vloga soigralcev?

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

V primeru šolanja na daljavo uporabite predstavitev v PowerPointu, pri čemer učenci izberejo številko strani (slida). Dejavnost nato poteka enako, kot če bi bili v razredu.

PRILOGA: ODGOVORNOST - 9-11 LET
OSNOVNA STOPNJA - Odgovornost je del uspeha

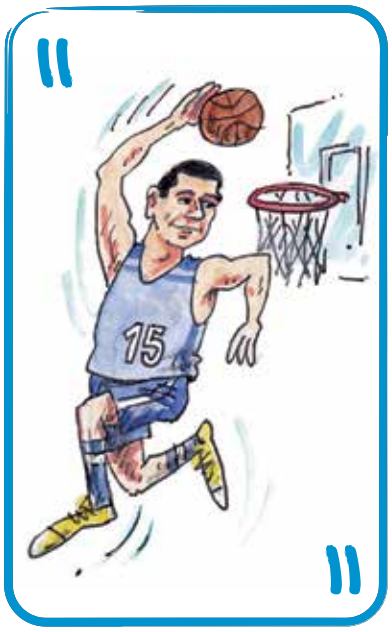

I

V Argentini je nekoč živel majhen deček, ki je oboževal nogomet. Na treninge ga je vozila njegova babica, saj nihče drug ni imel časa. A trener mu je dejal, da je premajhen. Zdravnik mu je diagnosticiral pomanjkanje rastnega hormona in mu predpisal zdravila. A zdravila so bila draga in zdelo se je, da se bo deček moral nehati ukvarjati z nogometom. Vendar je njegov oče našel velik klub, Barcelono, kjer so se odločili, da bodo dečku plačali zdravljenje, če bo igral zanje. Danes je deček eden najboljših nogometašev na svetu.

I

II

Ko je bil majhen, je opazoval svoja brata, ko sta igrala košarko. Bil je podoben obema: eden je imel talent, drugi pa je bil močan. Brata sta ga naučila osnove košarke. Živeli so v majhnem stanovanju z dvema sobama, kuhinjo in kopalnico. Poleg njega so v stanovanju živeli še njegovi starši, babica in oba brata. A so vseeno imeli koš v stanovanju in z brati so igrali ves čas. Starši so ga podpirali in se niso pritoževali zaradi hrupa. A sosedje, ki so živeli pod njimi, so se staršem stalno pritoževali zaradi hrupa. Ta fant je danes med desetimi najboljšimi igralci v NBA in njegovi sosedje so ponosni nanj.

II

III

Mladi deklici je bilo usojeno, da bo športnica, tako kot njena mama, ki jo je vedno podpirala. Še celo trenerja sta imeli istega. Odrasla je v majhnem mestu, kjer se je veliko igrala z drugimi otroki. Bila je zelo hitra in tudi skočila je daleč. Ker je to rada počela, ji ni bilo težko poslušati trenerja, ki ji je bil zelo predan. Atletiko je imela raje kot kar koli drugega. Kmalu je začela zmagovati na različnih tekmovanjih. Danes ima medalje z evropskih in svetovnih prvenstev ter z olimpijskih iger.

III

PRILOGA: ODGOVORNOST - 9-11 LET
OSNOVNA STOPNJA - Odgovornost je del uspeha

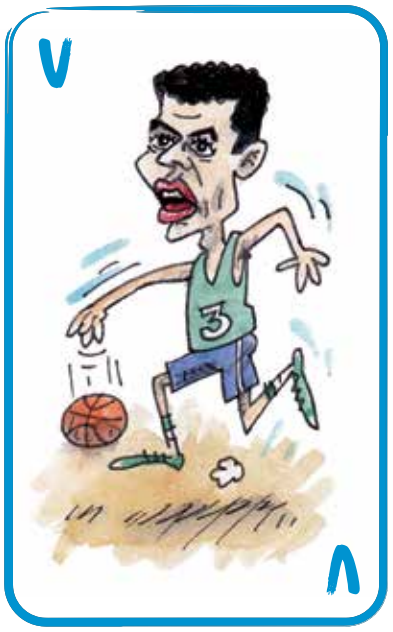

IV

Na majhnem otoku v Atlantskem oceanu se je rodil deček. Po zaslugi svojega očeta, ki je delal v nogometnem klubu, je dobil nogometno žogo, od katere se ni več ločil. Njegova mama je dejala, da je imel žogo vedno pri sebi, tudi ko je jedel, se učil in spal. Ko je bil star 16, je zaigral za Manchester United, enega najboljših klubov na svetu. Bil je tudi član reprezentance in postal evropski prvak. Ker je svoje starše izgubil, ko je bil še mlad, je vedel, kako je, če si sam, in se je zato odločil, da pomaga otrokom v težavah po vsem svetu. Po potresu v Nepalu, cunamiju na Tajskem in jedrski katastrofi na Japonskem je pomagal bolj kot nekatere razvite države. Ne samo z denarjem, temveč tudi z izobraževanji otrok, ki so izgubili starše.

IV

V

Mlad deček je vsako jutro vstal ob petih ali šestih, da je še pred šolo šel v telovadnico. Snažilke so ga spustile v telovadnico in mu omogočile, da je treniral še pred vsemi drugimi, medtem ko so one pospravljale. Metal je na koš, vsak dan na stotine metov, še preden je šel v šolo. Užival je v košarki. Bil je najbolj odgovoren igralec v svojem klubu. V nekem obdobju je vsak dan vrgel na koš večstokrat. Odgovoren je bil, ker je treniral od osem do devet ur vsak dan, brez izjeme. V celotni karieri ni izpustil več kot petih treningov.

V

VI

Biti del moštva včasih ni lahko, a je pomembno, če želiš doseči najboljše rezultate. Ni pomembno, da si vedno najboljši, pomembno je, da daš vse od sebe in slediš navodilom trenerja. Zato je športni duh zelo pomemben. Biti del moštva je tako obveza kot odgovornost. Ko si del moštva, moraš poslušati trenerja, podpirati svoje soigralce in se do njih obnašati, kot da so del tvoje družine. Samoodgovornost ti bo pomagala pri življenju s soigralci in trenerjem.

VI

I VALUE

VALUES BASED EDUCATION FOR CHILDREN

DIPLOMA

ZA USPEŠNO OPRAVLJENO OSNOVNO STOPNJO PROGRAMA I VALUE SPORT ZA STAROSTNO SKUPINO OD 9 DO 11 LET

Kraj in datum:

Podpis učitelja:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

POŠTENOST

Poštenost izraža pomembnost, da imajo vsi enake možnosti, da se ukvarjajo z določeno dejavnostjo in jim v njej uspe brez nepoštene prednosti. Poštenost pomeni tudi, da ni ne ena ne druga stran favorizirana.

9-11 LET - VIŠJA STOPNJA

POŠTENO NE POMENI VEDNO ENAKO

- Učencem pokazati jasne razlike med vrednotami in spodbuditi osnovne elemente vrednote poštenost

Učenci bodo:
- razumeli razliko med poštenostjo in enakostjo
- znali pojasniti te razlike

- Običajne šolske potrebščine

Ali pošteno pomeni enako?

10 min.

Opis dejavnosti

1. Učence vprašajte, ali pošteno vedno pomeni enako obravnavo.

2. Ko odgovorijo, jim podajte primere iz različnih predmetov ali iz športa, kjer so učenci/športniki deležni enake obravnave, vendar to ni vedno pošteno.

3. Preverite znanje učencev o poštenosti:

- Učenci naj zapišejo, kaj menijo, da je poštenost.
- Učenci naj zapišejo, kaj ni poštenost.
- Učenci naj zapišejo, kaj je enakost.
- Učenci naj zapišejo, kaj ni enakost.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
Prilagoditve za šolanje na daljavo niso potrebne.

Višji ima žogo?

10 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem predstavite naslednji primer:

»Bob in Mark sta sošolca, ki rada igrata košarko. Bob je visok 120 cm, Mark pa je najvišji v razredu in meri 160 cm. Med uro športa jima učitelj naroči, naj igrata košarko ena na ena do štirih točk, vsak koš pa pomeni eno točko.«

2. Vprašajte učence:

- Ali je pošteno do Boba, da igra proti Marku?
- Kako bi lahko igro prilagodili, da bi bila poštena za Boba?
- Predstavljajte si, kako bi se počutil Bob, če bi proti Marku izgubil z 0 : 4.

3. Razložite učencem, da enaka obravnava ne pomeni vedno poštene obravnave. Vsem otrokom lahko priskrbite enako opremo, status in možnosti, a bodo nekateri še vedno potrebovali prilagoditve, da bo zanje pošteno.

4. Vezano na zgornje primere se z učenci pogovorite:

- Kaj lahko stori učitelj, da bo igra poštena?
- Bi lahko izbral primernejšega nasprotnika za Boba in Marka, glede na njuno višino in sposobnosti?
- Bi bila primernejša igra tri na tri ali pet na pet, pri čemer bi bila moštva bolj enakovredna in bi vsak imel svojo vlogo?
- Katerih drugih primerov se še spomnite, v katerih pošteno ne pomeni enako?

Definicija poštenosti pogosto vključuje enakost na določen način ali v določeni obliki, medtem ko ima enakost v svoji definiciji vedno tudi poštenost. Enako pomeni isto, medtem ko pošteno pomeni nepristransko in pravično ravnanje ali obnašanje brez favoriziranja ali diskriminacije.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
Prilagoditve za šolanje na daljavo niso potrebne.

Upoštevanje pravil

20 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem razložite, da bodo igrali igro, ki ima pravila zabavne košarkarske igre H-O-R-S-E. (Igra se v košarki igra v parih, oba nasprotnika mečeta na koš z istega položaja in tistemu, ki koš zgreši, je pripisana ena črka. Ko igralec zbere vse črke, je izgubil in izpade iz nadaljnjega tekmovanja.)

2. V vašem primeru se igra izvaja na s črtami omejenem igralnem polju, ki ga učenci ne smejo zapustiti. Pravila so naslednja:

- Učenec, ki ima žogo, je lovec.
- Lovec stoji na mestu in šteje do deset, medtem ko drugi učenci tečejo po igralnem polju.
- Ko lovec prešteje do deset, se morajo vsi drugi učenci ustaviti in stati na mestu.
- Lovec lahko naredi pet korakov v poljubno smer.
- Po petih korakih poskuša z žogo zadeti učenca, ki mu je najbližje. Če ga zgreši, lovec dobi črko H. Če ga zadene, zadeti učenec postane lovec in dobi črko H.
- Zmagovalec je tisti učenec, ki zadnji ostane na igrišču.

3. Preden začnete igro, vprašajte učence, ali se jim zdi pomembno, da sledijo pravilom. Če pritrdijo, zakaj so pravila pomembna? Kaj bi lahko v igri, kot je lovec, spremenili, da bi vključevala vse učence in bila do vseh poštena?

4. Po končani igri vprašajte učence:

- Katera pravila bi lahko spremenili, da bi bila igra bolj zabavna?
- Bi lahko pet korakov zamenjali za dva? Ali bi to pomenilo nepošteno prednost za tiste, ki niso lovci?
- Ali lahko odstranimo meje igralnega polja, pri čemer ima lovec še vedno na voljo le pet korakov?
- Kako bi lahko igro spremenili, da bi jo igralo čim več učencev, a vseeno ne bi trajala predolgo? (NAMIG: izberite besedo, ki ima manj črk).
- Zakaj so pravila v vsaki igri pomembna? Zapišite odgovore otrok.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
Ta dejavnost ne more biti izvedena v primeru šolanja na daljavo.

SPOŠTOVANJE

Spoštovanje pomeni, da z drugimi ravnamo tako, kot bi si sami želeli, da oni ravnajo z nami. To se kaže v vljudnosti in prijaznosti ter strpnosti do drugačnih pogledov, kultur in prepričanj.

9-11 LET - VIŠJA STOPNJA

SPOŠTUJ PRAVILA

- Povečati empatijo v športni igri

- Učenci bodo razvili spoštljivo vedenje in razumevanje za druge

- /

Ujemi me, če moreš

40 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem razložite, da se bodo igrali lovljenje s posebnimi pravili. Ne smejo stopiti na črte v športni dvorani ali na šolskem dvorišču. Določite »varna območja«, znotraj katerih so učenci varni in ne morejo biti ujeti.

2. Določite dva učenca ali več, da bosta lovila. Ko je učenec ujet, mora zapustiti igrišče. Merite čas, koliko traja, da so vsi učenci ujeti.

3. Učenci naj odigrajo eno igro.

4. Dvema ali trem učencem dodajte omejitve (npr. dvema zvežite vezalke, naj nosijo jopiče z utežmi, imajo prevezane oči itd.).

5. Učenci naj znova igrajo igro, le da si morajo tokrat s tistim, ki jih je ulovil, seči v roko in zavpiti: »Dobro opravljeno!« Vsi učenci, ki ne lovijo, naj pomagajo tistim z dodatnimi omejitvami, da jih ne ujamejo, tako da jih nosijo ali da se pustijo uloviti namesto njih. Vsi učenci, ki so že ujeti, naj navijajo za druge s strani igrišča. Cilj vseh, ki ne lovijo, je, da bodo lovilci zdaj porabili več časa, da se igra zaključi.

6. Učence zberite v krog in začnite pogovor s pomočjo spodnjih vprašanj:

- Kako ste se počutili, ko ste igrali igro na način, da ste zavpili: »Dobro opravljeno«, in ko ste skrbeli za tiste s posebnimi potrebami?
- Ali so bile kakšne razlike med igrama? Če da, zakaj?

Sprememba dejavnosti:

Igrajte to igro s pravili softballa.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Ta učna ura se ne more izvesti v primeru šolanja na daljavo.

SOČUTJE

Sočutje pomeni, da nas skrbi za čustva drugih, njihovo dobro počutje in blaginjo. Odraža podporo, pomoč in razumevanje drugih, zlasti takrat, ko nas potrebujejo.

9-11 LET - VIŠJA STOPNJA

NADALJUJ SVOJO POT PO SOČUTJU

- Pokazati in izkazovati sočutje

Učenci bodo:
- prepoznali, kako drugi izkazujejo čustva in katera čustva to so
- izkazovali sočutje

- Kartice A, B, C, D (priloga)

Sprejmi primerno vedenje

30 min.

Opis dejavnosti

1. Predstavite športne primere, v katerih nastopata glavna junaka programa (tista, ki ste jih poimenovali na plakatu, Punčka (ime) in Fantek (ime)). Igra se igra individualno ali v majhnih skupinah.

2. Učencem razdelite kartice A, B, C, D (priloga); vsak učenec/skupina dobi štiri kartice, natisnite in izrežite primerno količino. Vsaka črka ima svojo barvo (A = zelena, B = rdeča, C = modra, D = rumena). Za vsako situacijo so na voljo štirje odgovori, med katerimi bodo učenci izbirali. Ob vsakem vprašanju bo učenec/skupina dvignila kartico, ki predstavlja njihov odgovor. Glede na odgovore vprašajte učence, ki bodo odgovorili drugače od drugih, zakaj so se tako odločili.

3. **Primer 1:** Punčka (ime) in Fantek (ime) sta pri uri športa. Učitelj je pripravil tekmovanje v teku. Punčka konča prva, ob tem pa opazi, da je Fantek zadnji in da ima težave priti do cilja (zaradi bolečin v trebuhu). Kaj bi naredili, če bi bili v vlogi Punčke?

A: Ne spremljam konca tekmovanja, zmagal sem in to je vse, kar je pomembno.

B: Pridružim se drugim učencem, ki so že končali tekmovanje, in se z njimi pogovarjam.

C: Vzamem steklenico z vodo, se usedem in počakam, da je tekmovanja konec.

D: Ob progi navijam za Fantka, da konča tekmovanje, in ga počakam na cilju.

Primer 2: Punčka in Fantek se med odmorom lovita s sošolci. Ko poskusi Punčka ujeti Fantka, se Fantek spotakne in pade. Je videti, da si je zvil gleženj. Kaj bi naredili?

A: Zvin gležnja ni huda poškodba, zato druge spodbujam, da se igramo naprej.

B: Jezna sem na Fantka zaradi poškodbe, saj je igra uničena in se zaradi njega ne moremo več igrati.

C: Poskusim potolažiti Fantka in poiskati učitelja ali drugo osebo, da bi mu pomagali.

D: Na glas se smejim, ker je Fantek padel na smešen način.

Primer 3: Punčka je ravno zmagala poti Fantku. Igra je bila zelo napeta in oba sta si želela zmage. Žal je Fantek izgubil in je tako razočaran, da je začel jokati. Kaj bi naredili, če bi bili v vlogi Punčke?

A: Jaz nisem kriv, da je Fantek izgubil. Naredil sem, kar je bilo treba, da sem zmagal.

B: Vseeno mi je, če Fantek joka, brigam se zase, saj se me to ne tiče.

C: Samo igra je, ne razumem, zakaj Fantek joka.

D: Poskusim potolažiti Fantka in mu čestitam za dober dvoboj. Pomirim ga in mu rečem, da bo morda zmagal naslednjič.

Primer 4: V razredu Punčke in Fantka je nov učenec. Zelo je sramežljiv in ima težave pri spoznavanju novih prijateljev. Punčka in Fantek se vsak odmor igrata. En dan Fantek opazi, da je nov učenec med odmorom sam. Kaj bi naredili?

A: Nič, hočem se samo igrati s Punčko.

B: Odmor je prekratek za sklepanje novih prijateljstev.

C: Novega učenca povabim, če bi se igral z nama.

D: Ni moj problem, če si nov učenec ne zna najti prijateljev.

Sprememba dejavnosti:

Izberete lahko primere iz knjig ali dogodkov, ki jih učenci poznajo.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

1. Spodaj sta povezavi do dveh spletnih strani, kjer lahko ustvarite brezplačen uporabniški račun.

https://freeonlinesurveys.com/pricing

https://xoyondo.com/plans

2. Sledite navodilom na strani, da ustvarite anketo.

3. Če že imate uporabniški račun kje drugje ali poznate kakšno drugo spletno stran, lahko uporabite tudi to.

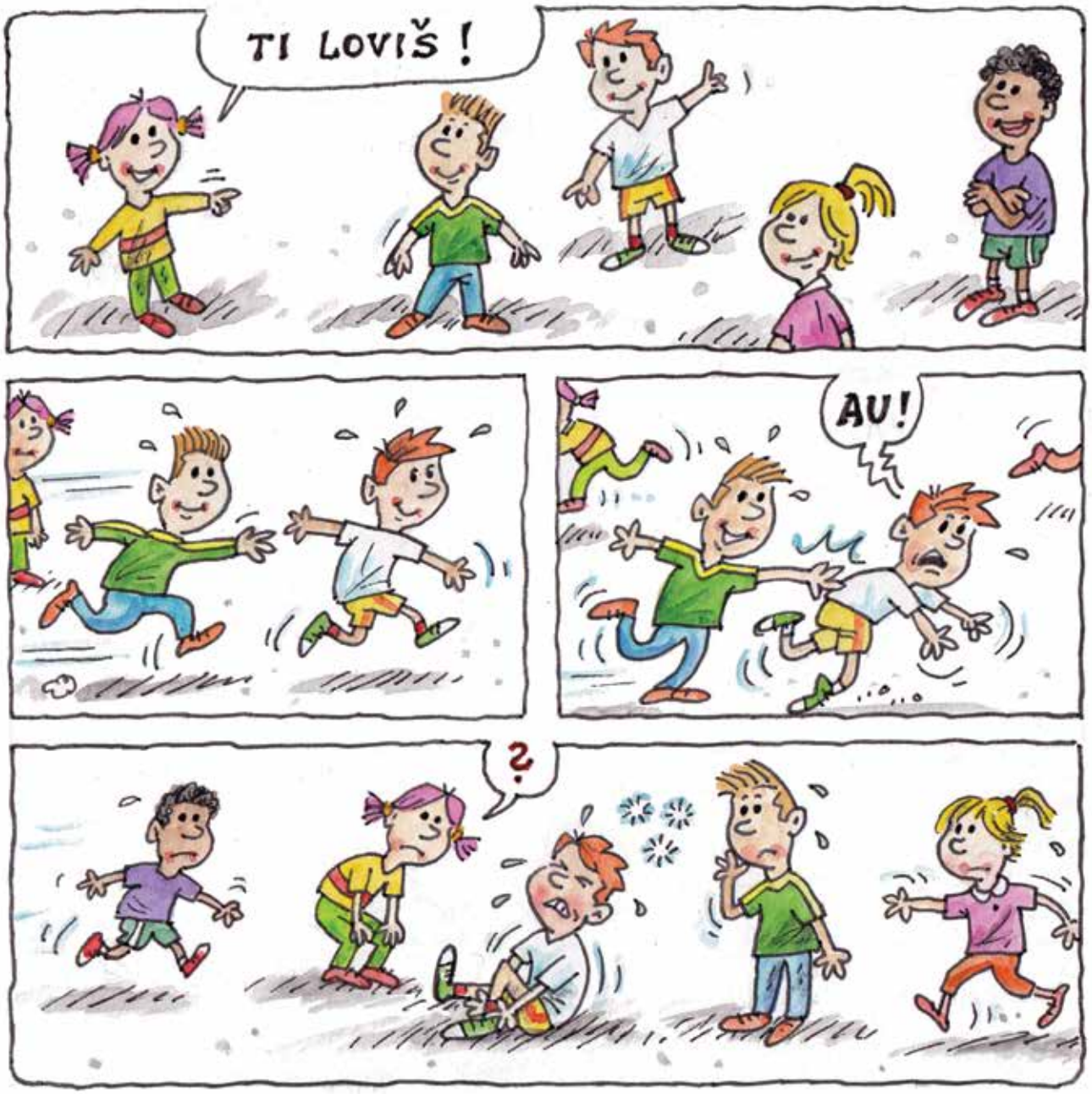

Povej mi zgodbico

15 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem povejte preprosto in kratko zgodbico, ki vsebuje dejanja sočutja.

2. Učenci morajo eden po eden zgodbici dodati stavek (npr. kdaj se je to zgodilo, koliko ljudi je bilo tam, kakšno je bilo vreme itd.).

3. Vsakič, ko je zgodbici dodan stavek, mora naslednji učenec ponoviti vse, kar je bilo pred njim povedanega (ponoviti celotno zgodbico). Če bo to preveč, naj naslednji učenec ponovi le zadnji dodani stavek.

4. Ko se vam zdi, da je bilo v zgodbici že dovolj podrobnosti, začnite novo zgodbico. Vsaka zgodbica naj ima slab začetek in dober konec.

Primer slabega začetka: Včeraj sem se vozil s kolesom in padel. Ko sem hodil po cesti, sem videl mačko, ki je cvilila ...

Sprememba dejavnosti:

Dejavnost izvedite v pisni obliki. Vsak učenec zapiše prvi stavek na list papirja in ga poda sošolcu na levi strani (ali v kakšnem drugem vrstnem redu, ki naj bo vso igro enak), ki mora dopisati naslednji stavek in nato list podati naslednjemu učencu. Da ne bi dejavnost trajala predolgo, določite število stavkov (npr. pet ali šest), da bodo učenci lahko pravočasno dodali srečen zaključek.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

V spletnem orodju odprite dokument in ga delite z vsemi učenci, da bodo lahko nanj pisali nadaljevanje zgodbe.

PRILOGA: SOČUTJE - 9-11 LET
VIŠJA STOPNJA - Sprejmi primerno vedenje

A	B	C	D
A	B	C	D
A	B	C	D

ISKRENOST

Iskrenost odraža resnicoljubnost do drugih in sebe ter da nam drugi lahko zaupajo. V življenju in športu to pomeni, da ne zavajamo, krademo, goljufamo ali lažemo ter da delimo svoje misli in poglede po svojih najboljših močeh na resničen, pošten in spoštljiv način.

9-11 LET - VIŠJA STOPNJA

ISKRENOST V ŠPORTU

- Učencem pokazati posledice neiskrenega vedenja v športu

Učenci bodo:
- prepoznali neiskreno vedenje
- iskreni pri vsakodnevnih dejavnostih

- Običajne šolske potrebščine
- Križanka – lov na besede (priloga)
- Knjižica Gams Miha in čudežne jagode (priloga)

Lov na besede

15 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem razdelite delovne liste s križanko (priponka) in jim naročite, da najdejo besede, ki so zapisane pod križanko. Besede so lahko zapisane v vseh smereh, a si nikoli ne delijo črk.
2. Ko učenec najde besedo, naj jo obkroži in dvigne roko.
3. Učenec naj s svojimi besedami razloži pomen besede vsemu razredu, vi pa mu pri tem pomagajte, če je treba.

Sprememba dejavnosti:

- Če želite narediti nalogo težjo, učencem ne dajte besed, ki jih morajo najti v križanki, povejte jim le, koliko besed je skritih.
- Če želite, da bo dejavnost enostavnejša, jo lahko učenci igrajo v parih ali skupinah.

E	T	P	Q	F	P	R	E	X	N	D	X	D	K	W
I	E	Y	R	G	G	J	K	E	N	E	E	R	H	M
A	T	N	R	A	N	T	S	Y	E	L	A	U	G	T
S	C	T	A	A	V	R	X	J	P	J	M	T	X	S
U	V	I	G	K	A	I	N	Y	A	E	O	Q	A	O
T	L	A	N	M	O	A	L	W	W	N	X	K	P	N
P	L	I	N	S	J	S	V	A	F	J	Y	C	O	E
Z	D	O	H	A	E	W	T	M	J	E	Z	Q	D	R
M	S	A	V	P	O	R	G	Z	R	C	X	L	P	K
T	B	A	E	J	N	A	F	U	J	L	O	G	O	S
D	Z	S	P	O	Š	T	O	V	A	N	J	E	R	I
O	B	L	J	U	B	A	E	J	N	A	P	U	A	Z
H	I	W	I	Y	Q	D	P	G	T	Q	Z	Y	S	T
P	I	Q	W	R	R	C	K	W	Q	E	Q	Q	E	P
T	W	A	S	R	V	K	U	B	J	F	F	F	F	R

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Pri šolanju na daljavo prilagoditve niso potrebne, učenci si križanke natisnejo doma.

Gams Miha in čudežne jagode

25 min.

Opis dejavnosti

1. Učenci naj izmenjaje preberejo knjigo na glas.
2. Z učenci se nato pogovorite o knjigi – poudarite prijaznost, goljufanje, poštenost, ljubezen do športa itd.
3. Učence vprašajte:

- Ali je bilo prav, da je Tomaž pojedel čudežne jagode?
- Zakaj je Tomaž pojedel čudežne jagode?
- Ali je bilo to pošteno do njegovih sotekmovalcev?
- Kaj bi vi storili na Tomaževem mestu?
- Če bi zmagali, bi se lahko iskreno veselili zmage, tudi če ste goljufali, da ste jo dosegli?

Sprememba dejavnosti:

- Učenci naj napišejo obnovo knjige in poudarijo pozitivna/negativna dejanja.
- Učence razdelite v manjše skupine. Preberejo naj knjigo in se o njej pogovorijo. Zaključke naj predstavijo pred razredom.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Pri šolanju na daljavo prilagoditve niso potrebne.

PRILOGA: ISKRENOST - 9-11 LET
VIŠJA STOPNJA - Lov na besede

E	T	P	Q	F	P	R	E	X	N	D	X	D	K	W
I	E	Y	R	G	G	J	K	E	N	E	E	R	H	M
A	T	N	R	A	N	T	S	Y	E	L	A	U	G	T
S	C	T	A	A	V	R	X	J	P	J	M	T	X	S
U	V	I	G	K	A	I	N	Y	A	E	O	Q	A	O
T	L	A	N	M	O	A	L	W	W	N	X	K	P	N
P	L	I	N	S	J	S	V	A	F	J	Y	C	O	E
Z	D	O	H	A	E	W	T	M	J	E	Z	Q	D	R
M	S	A	V	P	O	R	G	Z	R	C	X	L	P	K
T	B	A	E	J	N	A	F	U	J	L	O	G	O	S
D	Z	S	P	O	Š	T	O	V	A	N	J	E	R	I
O	B	L	J	U	B	A	E	J	N	A	P	U	A	Z
H	I	W	I	Y	Q	D	P	G	T	Q	Z	Y	S	T
P	I	Q	W	R	R	C	K	W	Q	E	Q	Q	E	P
T	W	A	S	R	V	K	U	B	J	F	F	F	F	R

BESEDE:

GOLJUFANJE
LAGANJE
DELJENJE
ZAVAJANJE
PODPORA
RESNICA
OBLJUBA
KRAJA
SPOŠTOVANJE
NESRAMNOST
ISKRENOST
PRAVILA
ZAUPANJE
ENAKOST

PRILOGA: ISKRENOST - 9-11 LET
VIŠJA STOPNJA - Gams Miha in čudežne jagode

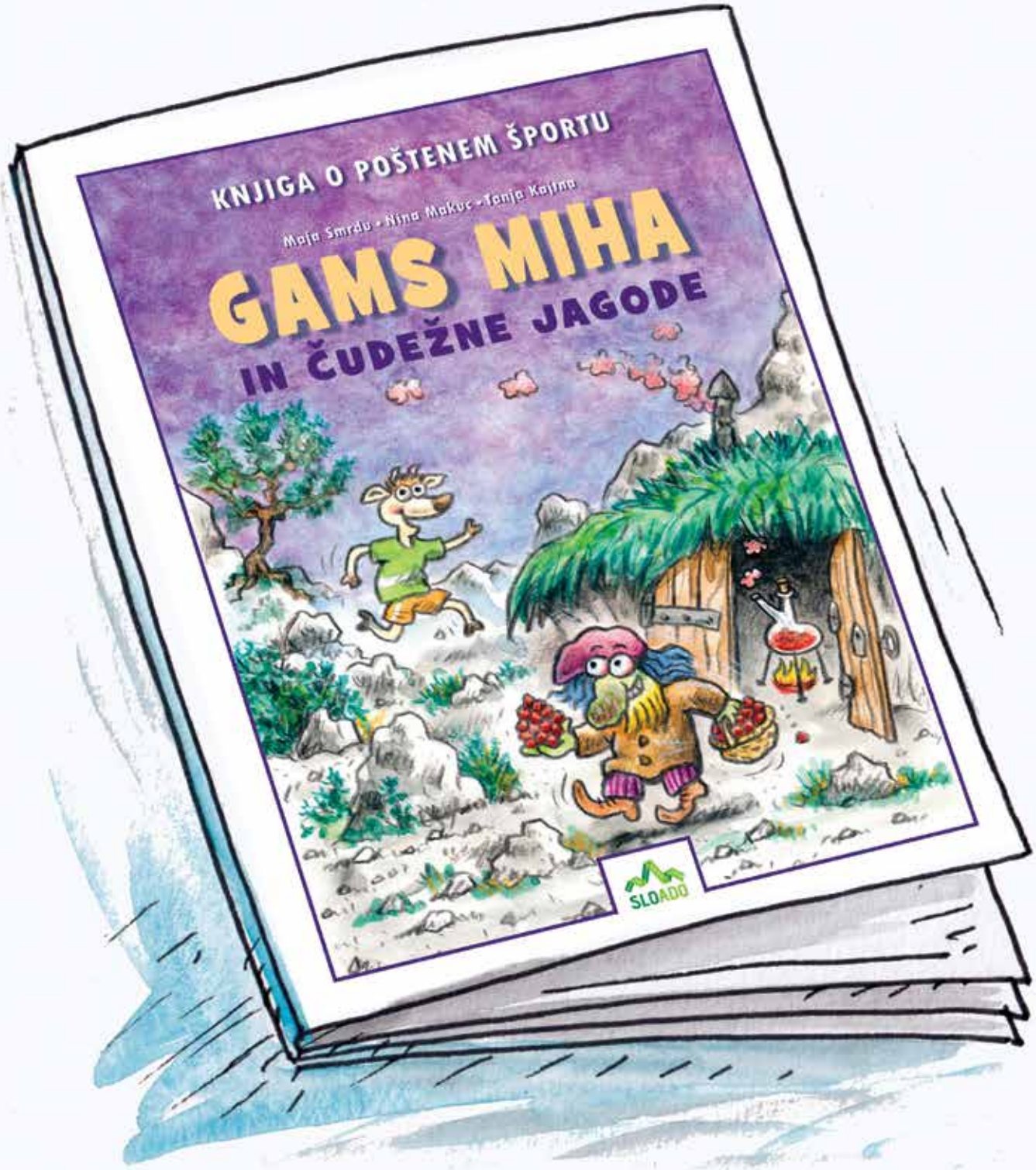

ODGOVORNOST

Odgovornost pomeni skrb za druge, svojo okolico in zase. Biti odgovoren pomeni, da delaš stvari, ki se od tebe pričakujejo, in da sprejmeš posledice svojih dejanj.

9-11 LET - VIŠJA STOPNJA

ODGOVORNOST V ŠPORTU

- Spodbuditi učence, da podajo lastne primere odgovornosti

Učenci bodo:
- poznali definicijo odgovornosti in vedeli, zakaj je pomembna
- prepoznali dejanja odgovornosti v športu
- znali prepoznati primere odgovornega vedenja pri športnih dejavnostih

- Običajne šolske potrebščine
- Igralne karte (priloga)

Odgovornost med športnimi dejavnostmi

40 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem pokažite igralne karte (priloga) in jim povejte, da imajo nekatere karte samo sliko in bodo morali sami opisati situacijo, nekatere pa so prazne in bodo nanje narisali sliko, ki bo prikazovala odgovornost.

2. Učencem pokažite prazno karto in jim naročite, naj narišejo sliko, ki prikazuje odgovornost. Pustite jim, da sami najdejo asociacije na odgovornost, v primeru težav pa jim pomagajte oziroma odgovorite na njihova vprašanja.

3. Učencem pokažite karto, ki ima le sliko (brez razlage na zadnji strani), in jih vprašajte, kako ta slika ponazarja odgovornost. Učenci naj navedejo primere iz njihovega vsakodnevnega življenja.

Namigi za karte:

II – Odgovornost do nasprotnikov:

- da spoštuješ svoje nasprotnike
- da si prijazen do nasprotnikov
- da nikoli ne govoriš grdo svojim nasprotnikom
- da ne podcenjuješ nasprotnikov
- da zaščitiš nasprotnike
- da si pošten do nasprotnikov

III – Odgovornost, da si zaščiten:

- da nosiš zaščitno opremo, če je potrebna
- da si varen
- da slediš odločitvam sodnika
- da zaščitiš šibkejše
- da si čist (se ne dopingiraš)
- da zaščitiš sebe

IV – Odgovornost, da ohranjaš športnega duha:

- da slediš pravilom
- da si vzoren športnik
- da čestitaš nasprotnikom
- da slediš svojim sanjam
- da se nikoli ne predaš
- da ne poizkusiš zmagati za vsako ceno

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
Pri šolanju na daljavo prilagoditve niso potrebne.

PRILOGA: ODGOVORNOST - 9-11 LET
VIŠJA STOPNJA - Odgovornost med športnimi dejavnostmi

I VALUE

VALUES BASED EDUCATION FOR CHILDREN

DIPLOMA

ZA USPEŠNO OPRAVLJENO VIŠJO STOPNJO PROGRAMA I VALUE SPORT ZA STAROSTNO SKUPINO OD 9 DO 11 LET

Kraj in datum:

Podpis učitelja:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

IVALUE SPORT

IZOBRAŽEVANJE IN VZGOJA OTROK V SKLADU Z VREDNOTAMI

STAROSTNA SKUPINA 12 DO 14 LET

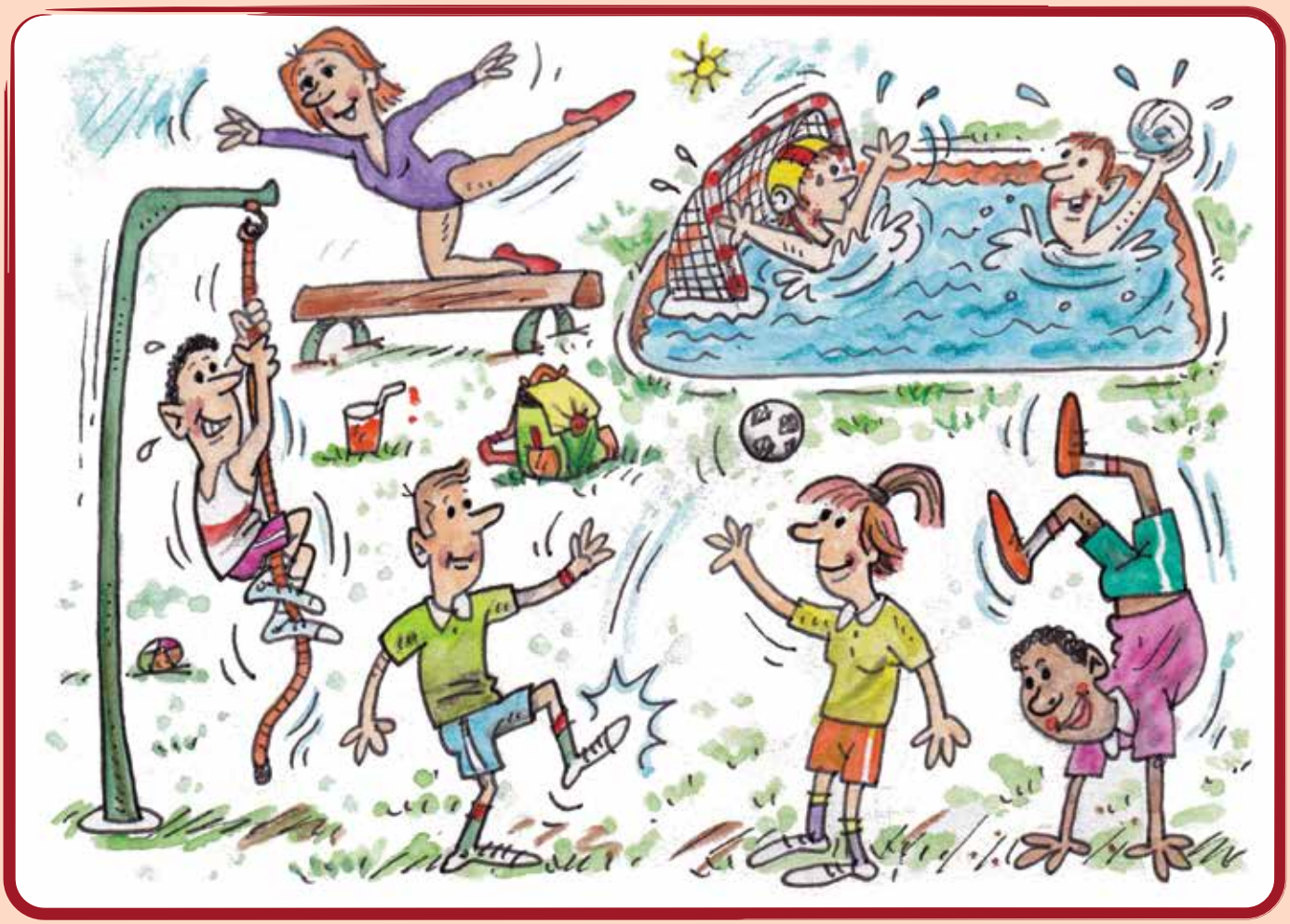

POŠTENOST

Poštenost izraža pomembnost, da imajo vsi enake možnosti, da se ukvarjajo z določeno dejavnostjo in jim v njej uspe brez nepoštene prednosti. Poštenost pomeni tudi, da ni ne ena ne druga stran favorizirana.

12–14 LET – OSNOVNA STOPNJA

POŠTENOST V BESEDAH

- Izboljšati besedni zaklad

Učenci bodo:
- spoštovali pravila
- izboljšali svoj besedni zaklad

s sopomenkami in protipomenkami za pošteno, poštenost in fair play

- /

Pantomima

40 min.

Opis dejavnosti

1. Izberite učenca, ki naj se postavi pred tablo, in mu dajte eno izmed besed s seznama. Učenec mora s pantomimo (gibi in igranjem) pokazati besedo drugim, ne da bi ob tem spregovoril.

2. Drugi učenci ugibajo, kaj jim kaže. Lahko dvignejo roko ali glasno povejo.

3. Učenec, ki ugane, je naslednji, ki gre pred tablo, pojasni, kaj beseda pomeni, in kaže naslednjo besedo.

Besede na seznamu so sopomenke in protipomenke besed pošteno in poštenost.

SEZNAM BESED:

- VELIKODUŠNOST
- ČIST
- ENAKOST
- POŠTENO
- GOLJUFATI
- KRASTI
- ODKRITOST
- ODGOVORNOST
- SPOŠTOVANJE
- SOČUTJE

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Pri šolanju na daljavo učencu, ki kaže besedo, to pošljite v zasebnem sporočilu. Drugi učenci lahko besedo ugibajo ali po mikrofonih ali v opciji za sporočila.

SPOŠTOVANJE

Spoštovanje pomeni, da z drugimi ravnamo tako, kot bi si sami želeli, da oni ravnajo z nami. To se kaže v vljudnosti in prijaznosti ter strpnosti do drugačnih pogledov, kultur in prepričanj.

12-14 LET - OSNOVNA STOPNJA

ALI LAHKO UTEMELJIŠ?

- Razviti empatijo in sposobnost samo odražanja

Učenci bodo:
- razumeli pomen spoštovanja in kako ga izkazovati
- imeli smernice, kako sprejemati spoštljive odločitve
- razmišljali o lastnem (spoštljivem) obnašanju

- Običajne šolske potrebščine
- Ogledalo

Test z ogledalom/starši/ novinarsko konferenco

40 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem razložite, da morajo sestaviti kratko zgodbo. Glavno vlogo ima vrhunski športnik. Pomembno je, da ima glavni junak svojo zgodovino. Zgodba mora vključevati izmišljeno osebo, ki ima ime, starost in šport. Vključevati mora tudi situacijo, v kateri je ta športnik goljufal s pomočjo dopinga, ter pojasnilo, zakaj in s katero snovjo ali postopkom (tukaj lahko najdete stvari, ki so na seznamu prepovedanih snovi in postopkov https://www.sloado.si/kategorija/lista).

Preprost primer bi lahko bil: »Dvajsetletni sprinter je vzel poživila pred finalnim nastopom na olimpijskih igrah.« Za pripravo zgodbe namenite od 10 do 15 minut.

2. Učence prosite, da na glas preberejo svoje zgodbe. Ko končajo, jih razdelite v skupine in jih postavite:

a) pred ogledalo (test z ogledalom),

b) na stol pred razredom (test novinarske konference),

c) nasproti vam (vi igrate vlogo starša) (test s starši).

3. Učenci naj pojasnijo svoja dejanja »nasprotni strani«. Ta jim zastavi naslednja vprašanja:

- Zakaj si vzel prepovedano snov?
- Kako misliš, da se drugi športniki ob tem počutijo?
- Ali bi vzel to snov/zdravilo, če bi vedel, da jo potrebuje tvoj prijatelj, ki je bolan?
- Ali si lahko predstavljaš situacijo (okoliščine, pomoč itd.), v kateri te snovi ne bi vzel?

4. Učencem naročite, da napišejo pismo/e-sporočilo od svojega prihodnjega sebe sedanjemu sebi. Razvijejo naj zgodbo, razložijo, kaj se je zgodilo in kako bi se izognili napačni odločitvi.

Sprememba dejavnosti:

Izvedite to dejavnost v drugačnem primeru (npr. politiki, poslu, šoli, itd.).

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Pri šolanju na daljavo prilagoditve niso potrebne; priporoča se uporaba spletnih sob za posamezne teste.

SOČUTJE

Sočutje pomeni, da nas skrbi za čustva drugih, njihovo dobro počutje in blaginjo. Odraža podporo, pomoč in razumevanje drugih, zlasti takrat, ko nas potrebujejo.

12-14 LET - OSNOVNA STOPNJA

KAZANJE SOČUTJA

- Zagotoviti, da so učenci usvojili sočutje in ga znajo pokazati v vsakodnevnih situacijah

Učenci bodo:
- doživeli nelagodje in razumeli, kaj pomeni biti ranljiv
- prepoznali potrebe ljudi, ki so ranljivi
- prikazali primerno vedenje in pokazali sočutje

- Običajne šolske potrebščine

Predstavitev sočutja

10 min.

Opis dejavnosti

(Predvideva se, da večina učencev, ki so bili na učnih urah o sočutju za starostni skupini od 6 do 8 let in od 9 do 11 let, pozna definicijo in principe sočutja in kaj sočutje pomeni.)

1. Učenci naj s svojimi besedami povedo definicijo sočutja in navedejo primere.

2. Začnite razpravo o tem, kako se lahko sočutje kaže v športnih situacijah.

Sprememba dejavnosti:

Učenci lahko odigrajo prizore, ki vključujejo sočutje, in poiščejo primere, ki so jim bili priča ali so v njih sodelovali in ki vključujejo sočutje.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Pri šolanju na daljavo prilagoditve niso potrebne.

Nariši in razloži

30 min.

Opis dejavnosti

1. Razdelite učence v skupine po pet (lahko tudi drugače, odvisno od števila učencev v razredu).

2. Pred začetkom igre naj otroci iz listkov papirja naredijo flipbook (listke naj spnejo za lažjo uporabo), v katerem je število strani enako številu učencev v skupini.

3. Vsak učenec na prvo stran zapiše primer, povezan s sočutjem (moški pomaga drugemu vstati, otrok objame drugega otroka, ki joka, itd.).

4. Ko vsi končajo, podajo flipbook učencu, ki sedi na njihovi desni strani. Učenci zdaj preberejo, kaj piše na prvi strani in na drugo stran narišejo, kaj ta primer predstavlja.

5. Ko vsi končajo, spet podajo flipbook naprej, pri čemer se prva stran ne sme videti. Pogledajo, kaj je narisano, in na naslednjo stran zapišejo primer, ki je narisan.

6. Igra si sledi po naslednjem vzorcu: zapis, slika, zapis, slika ..., pri čemer je vedno vidna samo zadnja stran z zapisom/sliko. Igra se konča, ko flipbook pride nazaj do učenca, ki je izpolnil prvo stran.

7. Čas lahko za vsako menjavo omejite na npr. tri minute (tako bo npr. v skupini petih otrok dejavnost trajala 15 minut).

8. Ko vsi učenci končajo, izberite en flibook iz vsake skupine in vprašajte učence v skupini:

- Ali je prvi primer res o sočutju?
- Kako je bil interpretiran?
- Zakaj je prišlo do razlik med prvo in zadnjo stranjo?
- Kako bi lahko pomagali osebi, ki je v navedeni situaciji?

9. Če ugotovite, da situacija ni bila o sočutju, vprašajte učence, kako bi jo lahko spremenili, da bi bila povezana s sočutjem.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Uporabite lahko enak princip, le da tokrat učenci vse delajo na spletni strani *https://garticphone.com/en*. Narediti boste morali ločene sobe za skupine učencev in določiti vodjo skupine, ki bo vodil igro v vsaki skupini, da ne bi naenkrat igralo preveč učencev in bi dejavnost trajala predolgo.

ISKRENOST

Iskrenost odraža resnicoljubnost do drugih in sebe ter da nam drugi lahko zaupajo. V življenju in športu to pomeni, da ne zavajamo, krademo, goljufamo ali lažemo ter da delimo svoje misli in poglede po svojih najboljših močeh na resničen, pošten in spoštljiv način.

12-14 LET - OSNOVNA STOPNJA

IGRAJ PO PRAVILIH

- Naučiti učence, da igranje po pravilih prinaša v šport in vsakodnevno življenje veselje, poštenost, iskrenost in enakost

Učenci bodo:
- kritično razmišljali o pravilih in kodeksu obnašanja
- razmislili o drugačnem odnosu med pravili v športu, njihovem pomenu in kako pripomorejo k ukvarjanju s športom ali spremljanju športa

- Običajne šolske potrebščine
- Delovni list Pravila v športu (priloga)
- Video predvajalnik in zaslon

Level the playing field

10 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem predvajajte video Level the playing field.
2. Po ogledu začnite diskusijo z vprašanji:

- Kaj je glavno sporočilo videa?
- Kako bi bil videti šport, če ne bi bilo pravil?
- Ali lahko podate nekaj primerov nepoštene prednosti iz svojega športa?
- Kako bi se počutili, če bi tekmovali proti komu, ki bi imel prednost?

Povezava do videa:
https://www.youtube.com/watch?v=8ojH9yLSeHA

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
Pri šolanju na daljavo prilagoditve niso potrebne.

Pravila v športu

30 min.

Opis dejavnosti

1. Učence razdelite v manjše skupine (od 5 do 7 učencev na skupino).

2. Vsaka skupina si izbere en šport in na delovni list Pravila v športu (priloga) zapiše glavna pravila tega športa ter odgovori na vprašanja.

3. Učenci predstavijo svoje odgovore in nadaljujejo diskusijo s pomočjo vprašanj:

- Katera organizacija določa pravila?
- Kaj je namen pravil?
- Kako se pravila uveljavljajo?
- Ali so pravila uspešna?
- Kako na šport vplivata doping in nameščanje rezultatov?

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
Pri šolanju na daljavo prilagoditve niso potrebne, skupine rešujejo delovne liste v ločenih spletnih sobah.

PRILOGA: ISKRENOST - 12-14 LET
OSNOVNA STOPNJA - Pravila v športu

Izbrani šport:

Pravila v tem športu:

-
-
-
-
-
-

Kdo odloča, ali so bila pravila kršena?

Kakšne so posledice nespoštovanja pravil?

Ali bi spremenili katero izmed pravil in kaj bi bilo potem drugače?

Ali poznate nepravilnosti v izbranem športu, kot so nameščanje rezultatov, doping (uporaba prepovedanih snovi in postopkov), diskriminacija ali zlorabljanje?

ODGOVORNOST

Odgovornost pomeni skrb za druge, svojo okolico in zase. Biti odgovoren pomeni, da delaš stvari, ki se od tebe pričakujejo, in da sprejmeš posledice svojih dejanj.

12-14 LET - OSNOVNA STOPNJA

ODGOVORNOST V ŠPORTNI KULTURI

- Zavedati se in razumeti koncept odgovornosti v športu

- Učenci bodo imeli boljše znanje o tem, kaj pomeni odgovornost v športu

- Običajne šolske potrebščine
- Igralne karte (priloga)

Odgovornost moštva

40 min.

Opis dejavnosti

1. Učencem povejte, da se boste danes učili o odgovornem vedenju v športu.

2. Učencem pokažite igralne karte (priloga) in jim povejte, da je na vsaki karti slika, ki prikazuje odgovornost.

3. Učence razdelite v več skupin.

4. V vsaki skupini naj en učenec izbere eno karto in jo pokaže drugim v skupini. Učencem pustite nekaj časa, da se v skupini pogovorijo o sliki na karti.

5. Eden izmed učencev v skupini naj pred vsem razredom pove, kaj naj bi slika predstavljala. Ko zaključi, razložite sliko na vsaki karti in jo povežite z odgovornostjo. Pomagajte si z besedilom na drugi strani karte.

6. Z učenci začnite pogovor s pomočjo spodnjih vprašanj za vsako izmed kart:

Karta I:

- Kdo se je v tem primeru obnašal odgovorno?
- Kakšna je bila vloga Phelpsa?
- Kakšna je bila vloga plavalne zveze?

Karta II:

- Kdo se je v tem primeru obnašal odgovorno?
- Kakšna je vloga igralcev?
- Kakšna je vloga sodnikov?

Karta III:

- Kdo se je v tem primeru obnašal odgovorno?
- Kakšna je vloga staršev?
- Kakšna je vloga spremljevalnega osebja športnikov?

Karta IV:

- Kdo se je v tem primeru obnašal odgovorno?
- Kakšna je vloga športnikov?
- Kakšna je vloga trenerjev?
- Kakšna je vloga navijačev?

Karta V:

- Kdo se je v tem primeru obnašal odgovorno?
- Kakšna je vloga družbe?
- Kakšna je vloga vsakogar, ki ima rad šport?
- Kakšna je vloga moštev?
- Kakšna je vloga osebe s posebnimi potrebami?

Karta VI:

- Kdo se v tem primeru obnaša odgovorno?
- Kakšna je vloga trenerja?
- Kakšna je vloga športnika?
- Kakšna je vloga spremljevalnega osebja športnikov?

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

V primeru šolanja na daljavo uporabite predstavitev v PowerPointu, pri čemer učenci izberejo številko strani (slida). Dejavnost nato poteka enako, kot če bi bili v razredu.

PRILOGA: ODGOVORNOST - 12-14 LET
OSNOVNA STOPNJA - Odgovornost moštva

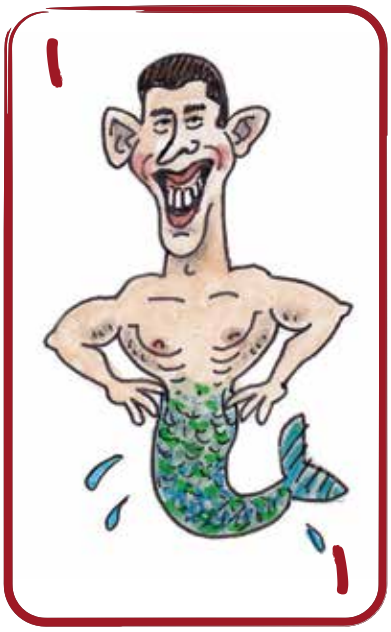

I

Odgovornost je v športu bolj opazna kot na drugih področjih v življenju. Pravila so v športu dobro znana vsem in težko jih je kršiti, saj se vse dogaja na očeh javnosti. Neki plavalec je kljub temu nespametno kadil marihuano v javnosti, kar seveda ni skladno z vlogo športnika, ki je vzor mnogim mladim. Plavalna zveza ga ni kaznovala zaradi kršitve protidopinških pravil, temveč mu je zaradi disciplinske kršitve naložila trimesečno izločitev iz tekmovanj. Poleg tega je plavalec izgubil tudi nekaj sponzorskih pogodb. V športu je odgovornost pomembna!

I

II

Sodniki so pristojni, da sprejemajo odločitve, in njihove odločitve je treba spoštovati. Športniki se lahko pritožijo na odločitve sodnikov, a nikoli na igrišču. Odgovornost do samega sebe, svoje ekipe in igre pomeni, da vedno spoštuješ sodniške odločitve. Frustracije ob slabi sodniški odločitvi ne pripomorejo k ničemur, ne k boljši točki, ne k boljšemu rezultatu, ne k zmagi. Prerekanje s sodniki vodi do izgube koncentracije, fokusa in poraza. Zato se s sodnikom nikoli ne prepirajte med tekmovanjem.

II

III

Starši imajo pogosto večje ambicije kot njihovi otroci športniki, zato prihaja do nesoglasij. Vloga staršev ni, da prek otroka živijo svoje sanje, temveč da ga podpirajo na športni poti. Naloga vseh, ki delajo z otrokom v klubu, pa je, da prepoznajo preambiciozne starše in jim preprečijo, da bi negativno vplivali na otroke. Najbolje je, ko so starši navdušeni navijači svojega otroka, a vse drugo morajo prepustiti trenerjem in drugim strokovnjakom.

III

PRILOGA: ODGOVORNOST - 12-14 LET
OSNOVNA STOPNJA - Odgovornost moštva

IV

Rokovanje je sestavni del športne kulture in je osnova fair playa. Vsi sodelujoči, športniki, trenerji pa tudi navijači morajo spoštovati nasprotnika in mu čestitati, tudi če so izgubili. Čeprav je to eno lepših človeških dejanj, smo občasno lahko priča neprijetnim primerom, prepirom in celo pretepom. Šport brez čestitk ob koncu ne bi bil enak.

IV

V

Veliko ljudi med nami ima posebne potrebe in zato ne morejo biti aktivni, kot bi si želeli. Naloga družbe je, da jih sprejme in jim pomaga pri dejavnostih, ki jih želijo početi. Medsebojna pomoč je zelo pomembna, saj ima veliko ljudi okoli nas zdravstvene težave. Ljudje s posebnimi potrebami, ki tekmujejo v športu na najvišji ravni, se imenujejo paraolimpijski športniki. Njihovi dosežki so nepredstavljivi in njihov vpliv nam lahko pomaga doseči stvari, ki jih drugače ne bi.

V

VI

Šport nas nauči, kako zmagati in kako izgubiti. Nauči nas tudi, kako biti del moštva in del družbe. Motivira nas, da sledimo navodilom in se pripravimo za dosego cilja. In najpomembneje, šport nas uči, da moramo biti spoštljivi in skromni, ko zmagujemo, in da nikoli ne smemo ponižati nasprotnika. Odgovorno vedenje v športu je ravno toliko pomembno kot igra sama.

VI

IVALUE

VALUES BASED EDUCATION FOR CHILDREN

DIPLOMA

ZA USPEŠNO OPRAVLJENO OSNOVNO STOPNJO PROGRAMA I VALUE SPORT ZA STAROSTNO SKUPINO OD 12 DO 14 LET

Kraj in datum:

Podpis učitelja:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

POŠTENOST

Poštenost izraža pomembnost, da imajo vsi enake možnosti, da se ukvarjajo z določeno dejavnostjo in jim v njej uspe brez nepoštene prednosti. Poštenost pomeni tudi, da ni ne ena ne druga stran favorizirana.

12–14 LET – VIŠJA STOPNJA

POŠTENOST V VSAKODNEVNEM ŽIVLJENJU

- Razmisliti o poštenosti v vsakodnevnem življenju in lastnem vedenju

- Učenci bodo identificirali lastno vedenje

- /

Ali si kdaj?

40 min.

Opis dejavnosti

1. Učenci naj se postavijo v vrsto, drug ob drugega.
2. Za vsako dejanje, ki so ga naredili, naj stopijo korak naprej proti ciljni črti.
3. Postavite učencem vprašanja:

- Ali si kdaj segel v roko nasprotniku po tekmi?
- Ali si kdaj čestital nasprotniku po tekmi?
- Ali si kdaj pomagal sotekmovalcu med tekmo?
- Ali si kdaj pomagal sošolcu med vajo?
- Ali si kdaj goljufal pri igri?
- Ali si kdaj lagal, da bi zmagal?
- Ali si kdaj kršil pravila?
- Ali si kdaj kričal na učitelja ali trenerja?
- Ali si se kdaj zahvalil učitelju za njegovo delo?
- Ali si se kdaj zlagal staršem o čem, kar si naredil?

4. Začnite pogovor z učenci tako, da jih vprašate, ali se spomnijo, kdaj so naredili omenjene stvari in kako so se ob tem počutili.

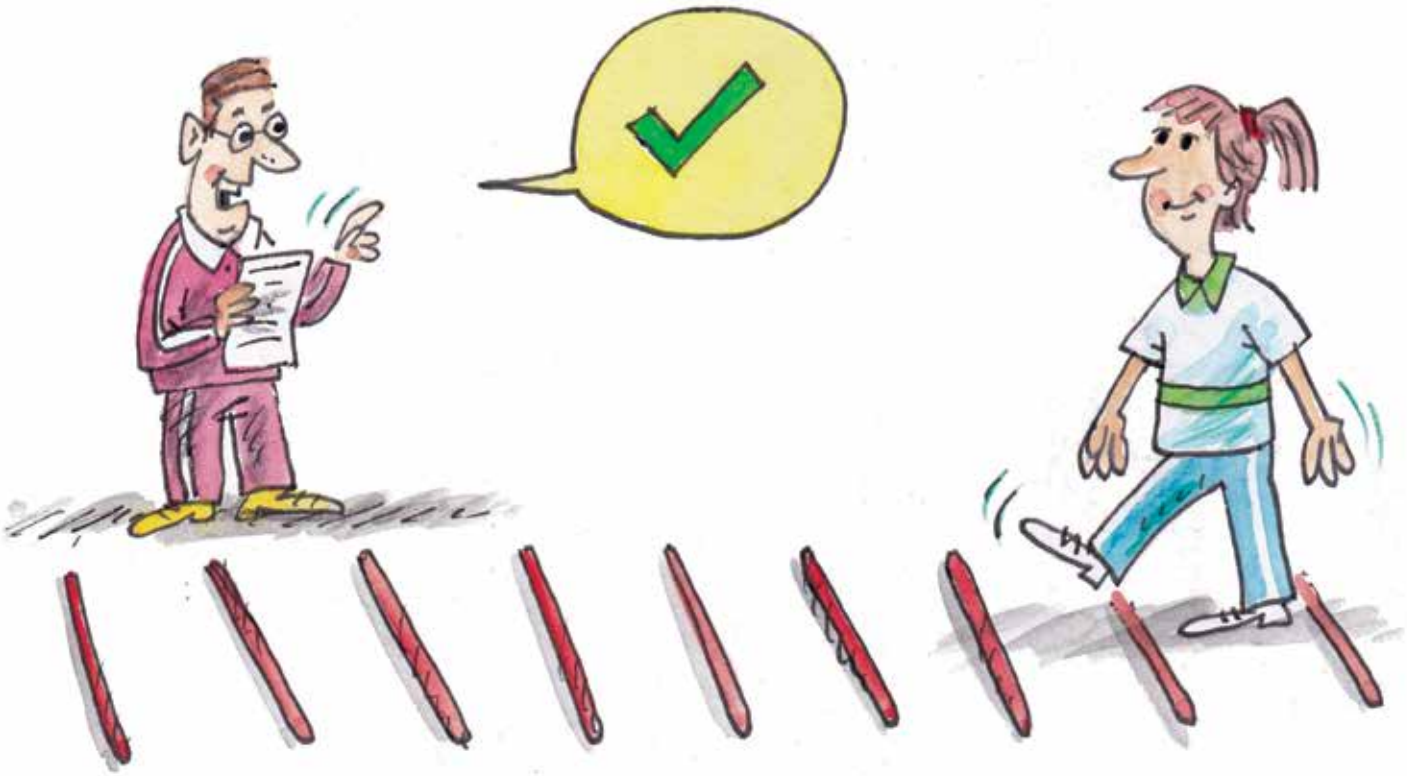

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
V primeru šolanja na daljavo se igro igrajte v obliki vprašanj in odgovorov ter pogovora po tem.

SPOŠTOVANJE

Spoštovanje pomeni, da z drugimi ravnamo tako, kot bi si sami želeli, da oni ravnajo z nami. To se kaže v vljudnosti in prijaznosti ter strpnosti do drugačnih pogledov, kultur in prepričanj.

12-14 LET - VIŠJA STOPNJA

LAHKO ALI TEŽKO?

- Pokazati, kako lahko informacije in dejstva izboljšajo odločitve

Učenci bodo:
- razumeli pomen spoštovanja in kako ga izkazovati
- imeli smernice, kako sprejemati spoštljive odločitve
- razmišljali o lastnem (spoštljivem) vedenju

- Običajne šolske potrebščine
- Merske lestvice (priloga)

Lahko ali težko?

40 min.

Opis dejavnosti

1. Merske lestvice od 1 do 10 (priloga) natisnite/skopirajte ali naj jih narišejo učenci sami. Vsak učenec potrebuje 8 merskih lestvic.

2. Preberite jim scenarije, učenci pa se odločijo, ali je odločitev lahka (na lestvici 1) ali težka (na lestvici 10). Ne smejo se odločati z da ali ne, ampak morajo razmisliti o tem, kako težko je odločitev sprejeti.

a) Tvoja najljubša športna oblačila izdelujejo v tujini in v proces izdelave so vključeni otroci. Ali boš še vedno kupoval to znamko oblačil?

b) Igraš nogomet na igralni konzoli (x-box one, Playstation) proti prijatelju. Njegova konzola se pokvari v zadnjih minutah tekme. Izid je neodločen. Ali boš izkoristil priložnost in dal zadetek?

c) Med kolesarsko dirko je nekdo na cestišče dal risalne žebljičke. Veliko kolesarjev iz drugih ekip je zato predrlo zračnico. Ali boš izkoristil priložnost in povečal tempo dirkanja?

d) Lista prepovedanih snovi in postopkov stopi v veljavo 1. januarja vsako leto. Zdaj je 1. september. Novo zdravilo obljublja hitrejšo regeneracijo. A to zdravilo je bilo narejeno za novo bolezen, ki ogroža življenja majhnih otrok. Trenutno so snovi, ki jih zdravilo vsebuje, dovoljene, a Svetovna protidopinška agencija je že sporočila, da jih bo vključila na seznam za prihodnje leto. Boš vzel zdravilo?

3. Primerjajte rezultate med učenci in se o njih pogovorite.

4. Izberite učence, da pred razredom preberejo primere (od a do d) na način, kot da so sami v tej situaciji. Npr.

- »Ime mi je IME, star sem 7 let in se ukvarjam s šiviljstvom v IME DRŽAVE V RAZVOJU. Zaslužim le 0,1 % povprečne plače v tvoji državi.«
- »Sem IME in sem zelo jezen, ker je moj prijatelj zadel gol, ko se mi je pokvarila igralna konzola. Zaradi tega sem se počutil ...«
- »Sem kolesar v profesionalni kolesarski ekipi. Na pomembni kolesarski dirki sem bil ogoljufan, ker je nekdo nastavil risalne žebljičke na cesto, zaradi česar sem imel prazno zračnico. Poleg tega sem bil v dobrem položaju, da etapo zaključim med najboljšimi, celo na stopničkah.«
- »Sem oče/mama 3-letnega otroka, ki ima novo bolezen, mi pa težko dobimo zdravila. Situacija je še posebej težka, saj sem slišal/slišala, da to zdravilo uporabljajo zdravi športniki, da bi izboljšali svoje sposobnosti.«

5. Učenci naj znova ocenijo primere.

6. Učence razdelite v skupine po tri do štiri učence. Učenci naj poiščejo težek primer (telefoni in računalniki so lahko dovoljeni) v politiki, prehrani, živalih ali okolju.

Sprememba dejavnosti:

Dajte učencem možnost, da se odločijo, kaj storiti (da ali ne), in se z njimi pogovorite o njihovih odločitvah.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Pri šolanju na daljavo prilagoditve niso potrebne.

PRILOGA: SPOŠTOVANJE - 12-14 LET
VIŠJA STOPNJA - Lahko ali težko?

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

SOČUTJE

Sočutje pomeni, da nas skrbi za čustva drugih, njihovo dobro počutje in blaginjo. Odraža podporo, pomoč in razumevanje drugih, zlasti takrat, ko nas potrebujejo.

12-14 LET · VIŠJA STOPNJA

SOČUTJE V VSAKODNEVNIH SITUACIJAH

- Zagotoviti, da so učenci usvojili sočutje in ga znajo pokazati v vsakodnevnih situacijah

Učenci bodo:
- doživeli nelagodje in razumeli, kaj pomeni biti ranljiv
- prepoznali potrebe ljudi, ki so ranljivi
- prikazali primerno vedenje in pokazali sočutje

- Pohištvo in predmeti v učilnici
- Preveze za oči (šal ali drug kos oblačila)

Pomagajte drug drugemu

30 min.

Opis dejavnosti

1. V telovadnici postavite poligon iz različnih stvari, ki jih najdete v telovadnici (klopi, žoge, okvirji, stožci itd.). Poligon mora biti zahteven, a hkrati dovolj preprost, da ga lahko premaga oseba s posebnimi potrebami. (Če nimate na voljo telovadnice, lahko poligon pripravite v razredu, kjer obstoječe pohištvo uporabite kot ovire.) Pazite, da je dovolj prostora okrog poligona, da varnost učencev ne bo ogrožena.

2. Razdelite učence v pare. V vsakem paru ima en učenec prevezane oči.

3. V prvem krogu mora učenec, ki ima prevezane oči, premagati poligon brez pomoči. V drugem krogu pa mu skozi celoten poligon pomaga drug učenec iz para.

4. Učenci naj nato zamenjajo vlogi, da bodo razumeli pomembnost vsake vloge.

5. Ko vsi učenci zaključijo dejavnost, začnite razpravo z vprašanji:

- Kako ste se počutili, ko ste morali poligon premagati brez pomoči? In kako, ko ste pomoč imeli?
- Kako vam je pomagal sošolec iz para (kaj je naredil, da vam je pomagal)?
- Zakaj vam je to pomagalo?

Sprememba dejavnosti:

Učenci naj narišejo nekakšen labirint (ali kakršno koli pot z začetkom in koncem) na list papirja. Učenec, ki bo imel zavezane oči, si ga lahko na kratko ogleda, nato pa mora s prevezanimi očmi narisati pot skozi labirint brez kakršne koli pomoči. Ponovite nalogo tako, da mu v drugem poskusu pomaga sošolec iz para.

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

Uporabite idejo iz spremembe dejavnosti.

Delite ekran in odprite Microsof Paint ali kakšen drug podoben program, ki ima funkcijo pisala. Učenec naj prvič riše pot skozi labirint z zaprtimi (ali prevezanimi očmi), drugič pa naj mu pri tem pomaga sošolec.

Prepovedana beseda

10 min.

Opis dejavnosti

1. Učenci bodo govorili o sočutju in opisali, kaj so se naučili in si zapomnili v tej učni uri. Cilj je, da učenci tekoče govorijo o sočutju, brez prekinitev ali zatikanj (prekinitev ali zatikanje ali npr. medmet hmmm pomeni prepovedano besedo). Vsak učenec naj pove nekaj (najmanj en stavek) o sočutju, lahko je primer (iz vsakodnevnega življenja, filma, športa ...), definicija, sopomenka, dejanje itd., ne da bi uporabil prepovedano besedo.

2. Učencem dajte pet minut časa, da razmislijo o sočutju, in šele nato začnite dejavnost. Da se učenci ne bi vnaprej preveč pripravili, ne določite vrstnega reda vnaprej. Ko prvi učenec zaključi svoj stavek, pogled usmeri na naslednjega učenca. Pogled pomeni, da je na vrsti ta učenec.

3. Ko kateri izmed učencev uporabi prepovedano besedo, je igra zanj končana. Dejavnost se igra, dokler ne ostane le še en učenec.

4. Če kakšen učenec pove kaj, kar ni v skladu s sočutjem, ga ustavite in razložite, kaj je bilo narobe.

Sprememba dejavnosti:

DODATNA BESEDA – Dejavnost je ravno nasprotna. Namesto da učenec izgubi, ko reče prepovedano besedo, izgubi, če določene besede ne vključi v stavek. Na tablo napišite besede, povezane s sočutjem. Dejavnost se odvija enako, le da morajo učenci obvezno uporabiti eno izmed navedenih besed.

Primer besed: pomoč, razumevanje, čustva, prijaznost, sočustvovanje, občutek …

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

V primeru šolanja na daljavo prilagoditve niso potrebne.

ISKRENOST

Iskrenost odraža resnicoljubnost do drugih in sebe ter da nam drugi lahko zaupajo. V življenju in športu to pomeni, da ne zavajamo, krademo, goljufamo ali lažemo ter da delimo svoje misli in poglede po svojih najboljših močeh na resničen, pošten in spoštljiv način.

12-14 LET - VIŠJA STOPNJA

BODI ISKREN DO SEBE

- Naučiti učence, da so iskreni do sebe in drugih

Učenci bodo:
- delovali v skladu z vrednotami v vsakodnevnem življenju
- izkazovali iskreno in pošteno vedenje
- prepoznali, kdaj kdo laže

- Običajne šolske potrebščine
- Razpredelnica za ocenjevanje pri eksperimentu laži (priloga)

Kaj storiš, ko nihče ne gleda?

10 min.

Opis dejavnosti

1. Učence razdelite v štiri do šest skupin (odvisno od števila učencev v razredu, v vsaki skupini naj bo od štiri do pet učencev).

2. Učenci naj se pogovorijo o naslednjem scenariju: Deklica kupi v trgovini pijačo in opazi, da ji je blagajnik vrnil preveč denarja. Z njo so starši, a je ne opazujejo.

3. Vsaka skupina se odloči, kaj bi storila. Bi povedali blagajniku in mu vrnili denar? Bi vzeli denar in ne bi o tem nikomur povedali? Bi povedali staršem?

4. Skupine poročajo, kako so se odločile, in navedejo razloge, zakaj.

5. Z učenci začnite pogovor s pomočjo spodnjih vprašanj:

- Katere vrednote so v tem primeru na preizkušnji?
- Ali bi bilo kaj drugače, če bi vzeli denar, da si kupijo nekaj, kar si želijo?
- Kaj pomeni za blagajnika, če vzamejo denar?
- Kaj bi naredila deklica, če bi blagajnik ali starši ugotovili, kaj je naredila?
- Kakšne so posledice dejanj in kako lahko vplivajo na druge?
- Ali bi ravnali drugače, če bi vas kdo opazoval?

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
Pri šolanju na daljavo prilagoditve niso potrebne, skupine razdelite v ločene spletne sobe.

Eksperiment laži

30 min.

Opis dejavnosti

1. Učence vprašajte, o katerih stvareh so se največkrat zlagali, in skupaj z njimi sestavite pet vprašanj o teh situacijah.

2. Izberite pet učencev (prostovoljcev), da bodo sodelovali v eksperimentu. Razložite jim, da bodo odgovarjali na pet preprostih vprašanj in da naj se zlažejo pri dveh (laž naj bo dovolj podobna resnici, da bo verjetna). Drugim učencem razdelite ocenjevalne liste (priloga), na katere naj napišejo imena prostovoljcev.

3. Prostovoljci naj se postavijo pred tablo in odgovarjajo na vprašanja. Drugi učenci naj jih pozorno opazujejo in poskušajo ugotoviti, ali so se zlagali ali ne. Če pravilno ugotovijo, v rezultat zapišejo 1 točko.

4. Na tablo ali na ocenjevalni list zapišite imena prostovoljcev ter zraven rezultate učencev. Prostovoljec, ki je dobil največ točk, je najslabši pri laganju, tisti z najnižjim številom pa najboljši.

5. Pogovorite se z učenci o eksperimentu:

- Kako ste ugotovili, da nekdo laže? Ste vedeli zato, ker ga dobro poznate, ali zato, ker se je vedel drugače?
- Zakaj ljudje lažejo?
- Kaj so prednosti in slabosti laganja?

Prilagoditve za šolanje na daljavo:

- Korak 1: Prilagoditve niso potrebne.
- Korak 2: Prostovoljci posnamejo svoje odgovore, da jih lahko delite na ekranu in da jih drugi učenci bolje vidijo.

PRILOGA: ISKRENOST - 12-14 LET
VIŠJA STOPNJA - Eksperiment laži

	Ime	Rezultat
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

	Ime	Rezultat
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

	Ime	Rezultat
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

ODGOVORNOST

Odgovornost pomeni skrb za druge, svojo okolico in zase. Biti odgovoren pomeni, da delaš stvari, ki se od tebe pričakujejo, in da sprejmeš posledice svojih dejanj.

12-14 LET - VIŠJA STOPNJA

ODGOVORNE VLOGE V ŠPORTU

- Spodbuditi učence, da podajo lastne primere odgovornosti

Učenci bodo:
- poznali definicijo odgovornosti in vedeli, zakaj je pomembna
- prepoznali dejanja odgovornosti v moštvu in športu
- znali prepoznati primere odgovornega vedenja pri športnih dejavnostih

- Običajne šolske potrebščine
- Igralne karte (priloga)

Kdo mora biti odgovoren v športu?

40 min.

Opis aktivnosti

1. Učencem pokažite igralne karte (priloga) in jim povejte, da imajo nekatere karte samo sliko in bodo morali sami opisati situacijo, nekatere pa so prazne in bodo nanje narisali sliko, ki bo prikazovala odgovornost.

2. Učencem pokažite prazno karto in jim naročite, naj narišejo sliko, ki prikazuje odgovornost. Pustite jim, da sami najdejo asociacije na odgovornost, v primeru težav pa jim pomagajte oziroma odgovorite na njihova vprašanja.

3. Učencem pokažite karto, ki ima le sliko (brez razlage na zadnji strani), in jih vprašajte, kako ta slika ponazarja odgovornost. Učenci naj navedejo primere iz njihovega vsakodnevnega življenja.

Namigi za karte:

II – Odgovornost za čisti šport:

- da poznaš protidopinška pravila
- da ravnaš v skladu s protidopinškimi pravili
- da spregovoriš, če meniš, da se nekdo dopingira
- da skrbiš, da ne zaužiješ prepovedanih snovi
- da rečeš ne dopingu
- da motiviraš sotekmovalce, da se ne dopingirajo

III – Odgovornost do spremljevalnega osebja športnikov:

- da si spoštljiv do spremljevalnega osebja
- da poslušaš svojega trenerja
- da se vedno potrudiš, kolikor se lahko
- da si del ekipe
- da se zavedaš, da je tvoje spremljevalno osebje tvoja moč
- da ne pozabiš na spremljevalno osebje
- da se zahvališ svojemu spremljevalnemu osebju

IV – Odgovornost, da ne jemlješ drog:

- da poznaš posledice jemanja drog
- da se ne družiš z ljudmi, ki jemljejo droge
- da se ne zadržuješ v prostoru, kjer ljudje kadijo marihuano
- da odvrneš svoje sotekmovalce od jemanja drog
- da javno spregovoriš o drogah v športu
- da podpiraš kampanje proti drogam

V – Odgovornost za primerno prehrano:

- da ješ zdravo
- da ne uporabljaš prehranskih dopolnil
- da se zavedaš nevarnosti prehranskih dopolnil
- da se vedno primerno hidriraš
- da spoštuješ nasvete prehranskih strokovnjakov
- da si sam pripraviš svojo hrano
- da sam izbereš in kupiš hrano

Prilagoditve za šolanje na daljavo:
Pri šolanju na daljavo prilagoditve niso potrebne.

PRILOGA: ODGOVORNOST - 12-14 LET
VIŠJA STOPNJA - Kdo mora biti odgovoren v športu?

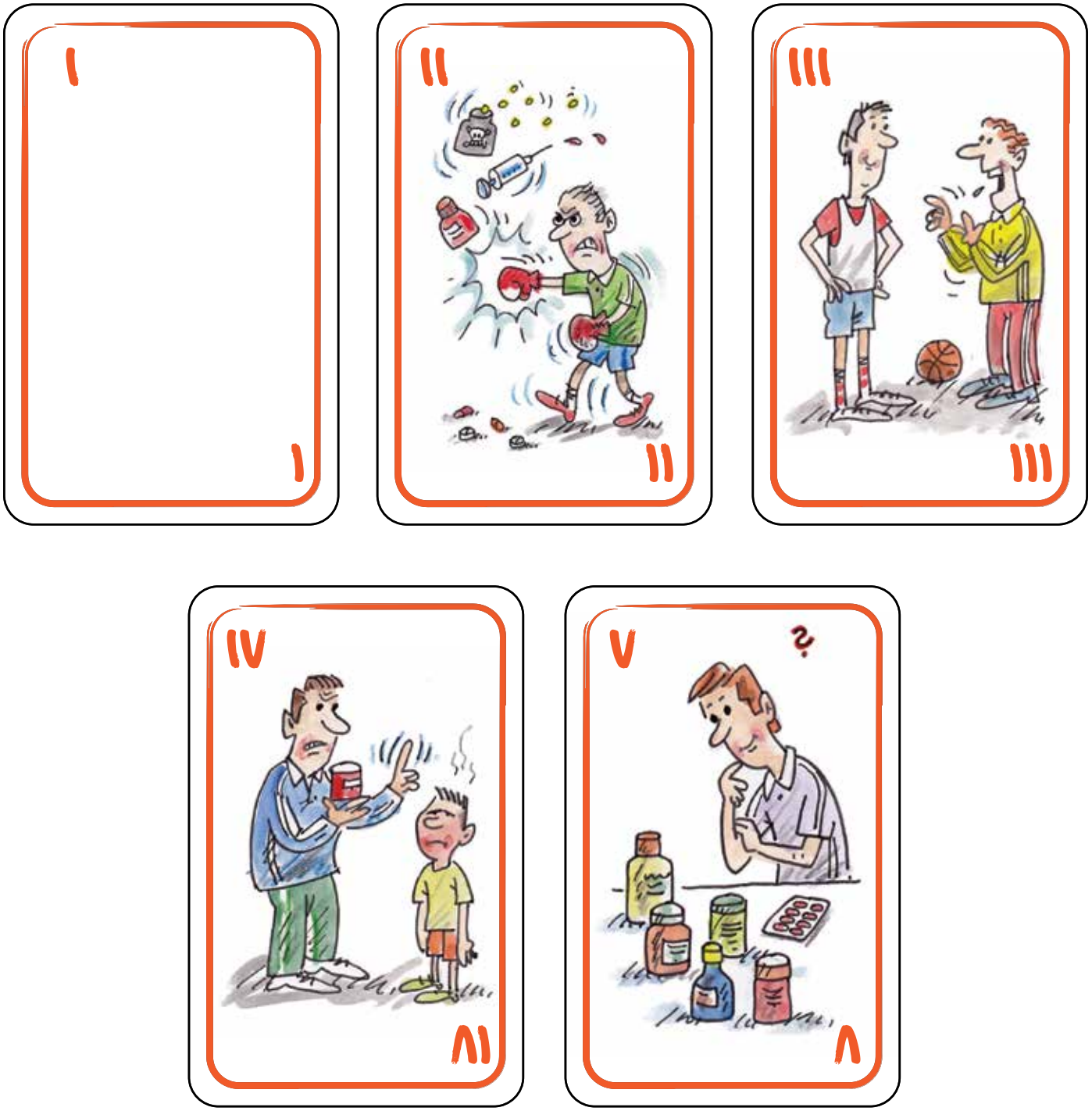

IVALUE

VALUES BASED EDUCATION FOR CHILDREN

DIPLOMA

ZA USPEŠNO OPRAVLJENO VIŠJO STOPNJO PROGRAMA I VALUE SPORT ZA STAROSTNO SKUPINO OD 12 DO 14 LET

Kraj in datum:

Podpis učitelja:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

O PROJEKTU I VALUE IN UČNEM GRADIVU

Učno gradivo I Value Sport je bilo pripravljeno v okviru projekta Erasmus+ I Value. Projekt se je začel leta 2019, njegov namen pa je pripraviti, implementirati in znanstveno oceniti preventivni protidopinški program, ki temelji na vrednotah in je namenjen šolskim otrokom med 6. in 14. letom, njihovim učiteljem in staršem. Program je bil pripravljen v sodelovanju s strokovnjaki s področja izobraževanja iz petih nacionalnih protidopinških organizacij, univerzitetnimi profesorji z dveh univerz, ki sta vodilni v Evropi pri preprečevanju dopinga, in učitelji. Temelji na vrednotah in je podprt z izsledki iz strokovne literature ter je prilagojen glede na različne družbenopolitične in okoljske potrebe sodelujočih držav.

Doping je postal družbeni problem in nevarnost za javno zdravje. Družbene in športne zahteve »spodbujajo« mlade ljudi k uporabi snovi, da bi izboljšali svoje telesne zmogljivosti ali videz, da bi delali več, se več učili in bili bolj zbrani. Zato je ključnega pomena, da se preprečevanje začne dovolj zgodaj, ko še lahko precej vplivamo na otroško vedenje in odnos, ter da programi preprečevanja vključujejo razvoj pozitivnih vrednot. Generacija mladih bo tako doping prepoznala kot goljufanje in bo zavračala njegovo uporabo v kakršni koli obliki.

Obstoječi preventivni dopinški programi običajno niso podprti z dokazi. Njihovi izvajalci se pri pripravljanju programov in dolgoročnih načrtov redko posvetujejo z raziskovalci in obratno; raziskovalci le redko upoštevajo potrebe prakse (kako program učinkovito zasnovati, da bo uporaben v praksi). Učinkoviti preventivni programi (in raziskave) zahtevajo sodelovanje med izvajalci in raziskovalci; projekt I Value je tako primer dobrega sodelovanja in zapolnitev vrzeli med obema skupinama.

Med pripravo programa so člani projekta I Value zbrali in proučili obstoječe preventivne protidopinške programe z vsega sveta in vso obstoječo mednarodno literaturo. Ugotovitve iz tega pregleda so bile osnova za razvoj programa in gradiv.

Več o projektu I Value lahko najdete na ***www.i-value.eu***.

I VALUE SPORT

IZOBRAŽEVANJE IN VZGOJA OTROK V SKLADU Z VREDNOTAMI

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Izdajo publikacije je omogočilo sofinanciranje Evropske Unije.

Podpora Evropske komisije za pripravo te publikacije ne pomeni potrditve vsebine, ki izraža le mnenja avtorjev, in Komisija ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih vsebuje.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union